

Ste Skual 16

naš tednik

LETO XXXIV. — Številka 12 25. marca 1982 Cena 5.— šil. (7 din)
Poština plačana v gotovini Celovec P. b. b.
Erscheinungsort Klagenfurt Verlagspostamt 9020 Klagenfurt

Kirchschläger na Koroškem

Na povabilo Doma v Tinjah, KPD Sele ter KKZ, bo zvezni predsednik dr. Rudolf Kirchschläger konec tedna obiskal Koroško (o programu obiska smo že poročali). Navajeni pa smo že, da se ob takih obiskih javljajo na Koroškem ljudje, ki jim kaj takega prav nič ne ugaja. Tako je „krščanska“ Kleine Zeitung na veliko citirala ljubčka glavnega urednika tega dnevnika, svobodnjaka Haiderja, ki je dejal, da tak obisk z Dunaja brez sodelovanja koroških oblasti škoduje dobrim odnosom med obema narodoma. Verjetno bi morali Slovenci po njegovem mnenju prositi svobodnjake, če lahko koga povabijo na obisk. Haider se sklicuje na sodelovanje, pa pozablja, da ravno koroške stranke nočejo sodelovanja z manjšino. Ljubši jim je tristrankarski pakt, kjer lahko odločajo mimo manjšine in proti njej.

Knjiga, ki jo nujno priporočamo!

Danes je Mohorjeva družba predstavila na tiskovni konferenci novo knjigo DVOJEZIČNA KOROŠKA/ZWEISPRACHIGES KÄRNTEN. Knjiga vsebuje seznam dvojezičnih krajevnih imen južne Koroške oz. predstavlja priročnik, ki bi čim bolj enostavno omočil najti vse potrebne podatke o vsaki vasi na dvojezičnem ozemlju Koroške — in to v obeh deželnih jezikih. Obsega nad 150 strani žepnega formata in je namenjena tako osebnim rabi kot tudi potrebam po društvih, uradih in pisarnah, ker najdemo pri vsaki vasi poleg imena v drugem deželnem jeziku in poštne karakteristike tudi celo vrsto drugih podatkov, ki še nikjer drugje niso bili zbrani in objavljeni. Knjigo lahko naročite neposredno pri založbi ali preko vsake knjigarne! Cena: 70.— šil. Priročnik sta pripravila Franc Kattinig in Janko Zerzer, izdala in

založila pa jo je Družba sv. Mohorja ob sodelovanju Krščanske kulturne zveze, Slovenskega informacijskega centra in Našega tednika.

UVODNIK

V okviru prizadevanj za doseg globalne zakonske zaščite slovenske narodne manjšine v Italiji moramo ta teden beležiti dva pomembna dogodka. V sredo, 17. t. m., je v Rimu ponovno zasedala senatna komisija za ustavne zadeve in poslušala prva izvajanja poročevalca, demokristjanskega senatorja Vernaschija o vsebini zakonskih predlogov za zaščito naše manjšine, ki so jih bili vložili socialisti, komunisti in Slovenska skupnost. Iz daljše izjave, ki jo je poročevalec ob sklepu seje dal dopisniku „Radia Trst“ Stojanu Spetiču najprej izhaja, da je senator dober poznavalec manjšinskih vprašanj. V svojem poročilu je ugotovil, da je vprašanje zakonske zaščite slovenske manjšine politično dozorelo, pri čemer se je skliceval na posebni statut Londonskega sporazuma, na preambulo in 8. člen osimskega sporazuma in na 3. in 6. člen republiške ustave. Dejal je, da bi morala biti slovenščina drugi uradni jezik na ob-

Ponoven napad na dvojezičnost: Kukovica bo informiral

državnega predsednika

18. 12. 1981, ko so večinske frakcije proti glasovom EL Žitara vas sklenile potrganje dvojezičnih napisov v novi žitrajški ljudski šoli, so to „utemeljili“ s tem, da EL ni napravila predloga in je ravnatelj Kukovica ravnal samovoljno in protizakonito. EL Žitara vas je sedaj predložila tozadeven predlog za šolo v Št. Lipšu — in glej — predlog je bil kratkotalo odklonjen. Podobno se stvar razvija tudi v vprašanju otroškega vrtca. Zato, ker je edini konstruktivni predlog prinesla EL in je pridobila Slovensko šolsko društvo, večina noče ničesar skleniti.

Malo pozneje, ko se je župan spotaknil nad slovenskimi knjigami v občinski knjižnici, je moral priznati, da sam nič ne bere. Sprejet je bil tudi proračun za leto 1982. Kukovica (EL) je predlagal, naj občina rezervira zmenjeno vsoto za otroški vrtec, kajti zanj v proračunu še ni šilinga. Nakup ostalega šentlipškega jezera je več ali manj sklenjen. S Cerkvijo se občina še ni mogla pobotati, po mnenju župana pa je menda sam papež pristojen za prodajo cerkvenih zemljišč (dos muass der Popst bewilligen). Smeh je spremljal županove besede.

občinskega stališča. Ta predlog je bil tudi sprejet.

Zataknilo se je najprej pri bodočem otroškem vrtcu v stari žitrajški šoli. Kot je znano, je EL predlagala, naj stara šola služi kot otroški vrtec, ki bi ga vodilo Slovensko šolsko društvo. Lastnega vrtca si občina ne more in ne bo mogla dovoliti. Pogoji šolskega društva so več kot kulantni. Občina naj prevzame popravo strehe, zunanjo fasado in letno podporo 50.000 šilingov. Ker pa je edini interesent pač Slovensko šolsko društvo, zavlačuje občina vsakršno odločitev tja do kurje vode. Socialisti in ljudska stranka očitno iščejo bogatega učjeja, ki bo postavil otroški vrtec, samo da bi se znebili Slovenskega šolskega društva. Kukovica je dejal, da občina ni voljna, rešiti vprašanje vrtca v splošno zadovoljstvo. Kajti že 15 let muškajo socialisti otroški vrtec, pa še ničesar niso napravili. Z vrtcem bi pridobili vsaj dve delovni mesti za domači vrtnarici. Odločitev so preložili na prihodnjo sejo.

Zadnja točka dnevnega reda je obsegala dve področji: pritožbo ravnateljke Kukovice na ustavno sodišče in stališče občine ter dvojezične napise v šentlipški šoli — predlog EL Žitara vas. Občina je k pritožbi zavzela svoje stališče in v njem trdi, da je sožitje v občini najboljše. Kukovica je v svojem stališču razkrinal to občinsko „le-

Na dnevnem redu je bil obračun za leto 1981. Občinski svet je soglasno potrdil obračun. Hribernik (EL) pa je nakazal vrsto nedostatkov — posojilo, črno delo, za kate-rega mora občina sedaj mastno plačati, netočnosti pri davkih na pijače in drugo. Župan mu je obljubil, da se bodo stvari zboljšale.

Društva, ki so zaprosila za podporo, bodo dobila 3000 šilingov, za denar, in sicer za debele denarnice pa gre pri vprašanju lastništva vodovodne zadruga v Goričah. Goričani so jo sami zgradili, občina jim je dala na razpolago svoj papir. Sedaj pa hoče občina vodovodno zadrugo kasirati in Goričani se branijo. O lastništvu naj odloči vodni referat pri deželni vladi. El zahteva, da mora deželna vlada upoštevati tudi Goričane, ne samo

Kanclerjevo vabilo in „odlični odnosi“	stran 2
Dr. Daim v Tinjah	stran 3
„Dan oddiha“ V. Katajeva v Št. Jakobu	stran 4
Današnji čas v slikanici	stran 6

Obetaven začetek?

močjih, kjer živijo pripadniki manjšine, omenil slovensko šolstvo, ki bi ga moral koordinirati višji deželni nadzornik, se dotaknil problematike slovenske kulture, ki ji je treba zagotoviti primerne finančne sredstva, ter opozoril na vprašanje gospodarskega načrtovanja, ki ga je treba tako urediti, da se prepreči „izkoreninjenje manjšinskih skupnosti“. Končno je senator Vernaschi omenil problem toponomastike ter vrnitve priimkov in imen v izvorno obliko. Zanimivo je tudi, da se je Vernaschi zavzel za enako raven zaščite manjšine v vseh treh pokrajinah dežele.

Drugi pomembni dogodek v tem tednu pa gotovo predstavlja pogovor, ki ga je imelo odposlanstvo Kulturnega društva „Igo Gruden“ iz Nabežine s predsednikom že omenjene senatne komisije Antoninom Murmuro. Do pogovora je prišlo na željo samega predsednika in sta mu prisostvovali tudi senatorja Vernaschi in Jelka Grbec. V delegaciji iz Nabežine so bili društveni predsednik Nevenko Gruden, tajnika prof. Marinka Terčon in Bojan Brezigar, ki so obrazložili temeljne zahteve manjšine v zvezi z njeno celovito zakonsko zaščito ter na koncu orisali društveno delovanje in glavne značilnosti devinsko-nabežinske občine. Predsedniku Murmuri so poklonili izvod italijansko-slovenskega slovarja, ki ga je na začetku 17. stoletja v Devinu sestavil italijanski redovnik Alasio Da Sommaripa, ter album o društvenem delovanju. Obisk in pogovor sta bila vsekakor pomembna in odposlanstvo je dostojno in častno opravilo svojo nalogo.

Predsednik Murmura je med drugim potrdil, da bo ožji odbor senatne komisije v kratkem obiskal Trst, Gorico in Videm, kjer se bo sestal s predstavniki organizacij slovenske narodne manjšine in se tako bolje seznanil z njenimi problemi.

Uvod v razpravo o zakonski zaščiti naše manjšine se torej zdi obetaven, vendar si ne smemo delati utvar, da bo vse šlo gladko, saj vemo, kako o naših zadevah sodijo drugi, gotovo vplivni ljudje in krogi. (Po Novem listu, Trst)

LANDESSCHULRAT FÜR KÄRNTEN

9010 KLAGENFURT / PARADEISERGASSE 12 / POSTFACH 487 / FERNRUF 81 8 41 - DURCHWAHL

Zl.: 42-47/82
Bei weiteren Schreiben bitte Tag und Geschäftszeichen dieses Schreiben anzugeben

KLAGENFURT, DEN 23.3.1982

Schulversuch Abiturientenlehrgang für Slowenen an der Bundeshandelsakademie und Bundeshandelsschule 1 Klagenfurt

An den Rat der Kärntner Slowenen

Viktringer Ring 26 9020 Klagenfurt

An den Zentralverband slowenischer Organisationen in Kärnten

Gasometergasse 10/1 9020 Klagenfurt

Sehr geehrte Herren!

Ihre in slowenischer Sprache abgefaßte Eingabe vom 4. 3. 1982 kann, da sie den Bestimmungen der Verordnung der Bundesregierung vom 31. Mai 1977 über die Bestimmung der Gerichte, Verwaltungsbehörden und sonstigen Dienststellen, vor denen die slowenische Sprache zusätzlich zur deutschen Sprache als Amtssprache zugelassen wird, BGBl. Nr. 307/1977, vom Landesschulrat für Kärnten nicht in Behandlung genommen werden. Es wird Ihnen freigestellt, eine den Bestimmungen der zitierten Verordnung entsprechende Eingabe einzubringen.

Hochachtungsvoll Für den Amtsführenden Präsidenten: Dr. Gaßler e.h.

POST 1982-03-24 Stev. 425 f.w.

„Solidarnostna“ podpora za KHD?

Obe osrednji organizaciji sta poslali Deželnemu šolskemu svetu za Koroško v slovenščini napisano vlogo v zadevi nadaljevanja dvojezičnega abiturientskega tečaja na Zvezni trgovski akademiji v Celovcu. Deželni šolski svet jo je zavrnil — ker je napisana v slovenščini. Sklicuje se na zakon o narodnih skupnostih. Podobno ravnanje kot začetek februarja t. l., ko je v zvezi z neko drugo vlogo osrednjih organizacij prav tako dal spoznati, kaj so zanj ljudje in ustanove, ki se poslužijo svojega materinskega jezika — namreč manjvredni.

Za nas je tako ravnanje skratka škandal, predvsem pa ponoven dokaz, koliko je „vreden“ zakon o narodnih skupnostih. Da ima šolski svet do slovenščine skrajno negativen odnos, dokazujejo zadnji primeri: sicer ne bi delal zaradi slovenske vloge take zgage. Saj smo že doživeli nekaj primerov, ko ni zavrnil slovenskih vlog (tako v primeru stališče osrednjih organizacij k osnut-

ku odredb Zveznega ministrstva za pouk in umetnost z dne 8. 10. 1981). Sedaj niti teh izjem ne dovoljuje, ker se pač lahko sklicuje na zakon o narodnih skupnostih. Sklicuje se na zakon, ki naj bi predstavljal uresničitev člena 7, ki pa v resnici nudi podlago tistim ustanovam in uradom, za katere slovenščina oz. slovenska manjšina ni bogatitev, temveč „problem“, ki ga je treba „končno premagati“.

V zadnjem času napada KHD v prvi vrsti manjšinsko šolstvo. Vprašamo se, ali hoče Deželni šolski svet kot uradna ustanova izkazati „vso solidarnost“ z Heimatdienstom v boju proti resnično enakovrednosti slovenščine na Koroškem? Na vsak način sta obe osrednji organizaciji ostro protestirali pri Wagnerju, ki je predsednik šolskega sveta, ter zahtevata, da „vzamete našo vlogo v obravnavanje“. Protestni telegram sta prejela tudi kancler Kreisky in minister Si-nowatz.

Piše
Roland Krist*

Vzklik, ki ga bomo tudi letos slišali od nekaterih prebivalcev dvojezičnih občin v Rožni dolini. Zaprti bodo okna in vrata ter z bojznijo v srcu pričakovali razne „smešne“ mlade figure. „Glej“, bo ta ali drugi zašepetal svojemu somišljeniku, „ta z brado ter s hudim pogledom, ta mora biti Tirolec“. „In tam“, zakriči drugi, poln groze, „so Dunajčani. Sedaj pa je vse prepozno...“

Tako daleč, upam, ne bo prišlo. Pač pa bo tudi — na pobudo AFS — v letošnjih velikonočnih počitnicah (3.—12. aprila) obiskalo 25—30 mladih ljudi iz

le: dovolite Vašim mladim gostom, da se vključijo v Vaše dnevno delo! Dajte jim v roke vile ali lopato in pošljite jih, če je potrebno, v hlev. Marsikateri udeleženec morda še ni delal na kmetih, pa bo na vsak način z velikim veseljem sodeloval. Tudi tedaj, če bo nekdo hotel molzti kravo, čeprav bo moral spoznati, da to sploh ni krava...

In še nekaj: „Koroški dnevi“ so se v zadnjih letih mogli uveljaviti. Marsikdo se je dal prepričati, da je možno ustvariti sožitje med pripadniki različnih narodnih skupnosti. To pa je možno

„Na pomoč! Študentje pridejo!“

cele Avstrije občine Št. Jakob, Bistrica v R. in Bilčovs. Ne bodo se obnašali kot divjaki: skušali bodo v družinah, kjer bodo preživeli „Koroške dneve '82“, sodelovati, da bi na ta način bolje spoznali in razumeli položaj koroških Slovencev.

Tudi letos bomo doživeli vrsto prireditev, ki so namenjene globljemu spoznavanju južnokoroških razmer. Rad bi opozoril na srečanje s slovenskimi literati (6. aprila v Bilčovsu), ki bodo tudi brali iz svojih del. Kljub temu pa vidim največji pomen „Koroških dni '82“ v tem, da imamo priliko, živeti v krogu južnokoroških družin in da lahko z njimi sodelujemo. Zato bi prosil družine, ki bodo nas spreje-

samo tedaj, če lahko ohrani manjšina svojo narodno identiteto — česar pa nekateri pristojni politiki očitno nočejo slišati in razumeti. To m. dr. zgovorno dokazuje ravnanje večinskih frakcij v žitrajšem občinskem odboru. Očitno mislijo, da zasluži manjšina več „gesunde Härte“.

V mojih očeh je to iluzija. Tako ne moreš rešiti narodnostnega problema na Koroškem. Ne z „gesunde Härte“ in še posebno ne z „argumentom“: „Das ist eh ein alter Kas!“ Kajti „alter Kas“ lahko še dolgo smrdi...

* študira na Dunaju ruščino in angleščino in sodeluje v mednarodni mladinski organizaciji AFS

Kanclerjevo vabilo in „odlični odnosi“

Konec zadnjega tedna je bila na Dunaju tiskovna konferenca avstrijskega zunanjega ministra Wilibalda Pahra o zunanje-političnem poročilu za leto 1981, ki ga je sprejela zvezna vlada. Minister pa je govoril tudi o aktualnih vprašanjih — kot npr. o že večkrat napovedanem srečanju med predstavniki slovenskih osrednjih organizacij in kanclerjem Kreiskim. Kot piše ljubljansko delo, je bilo vprašanje časnika formulirano v tem smislu, da je reševanje manjšinskih vprašanj žicer res notranja zadeva Avstrije, da pa ima ta problem seveda tudi pomembne in zanimive zunanje-politične vidike. Pahr je priznal obe ti bistveni se-

stavini in menil, da „dobri odnosi med Avstrijo in Jugoslavijo prinašajo bistveno olajšanje za reševanje manjšinskih vprašanj“. Obe državi sodita, „da imajo koroški Slovenci in gradiščanski Hrvatje dragoceno vlogo pri gradnji mostov vsakršnega sodelovanja med Avstrijo in Jugoslavijo“. Kdaj bo prišlo do pogovorov s slovensko manjšino, ni vedel, „vprašajte kanclerja“, je predlagal. (V kanclerski palači menijo, da se bo Kreisky pogovarjal s koroškimi Slovenci „verjetno“ konec marca ali v začetku aprila.)

Zunanji minister Pahr je s svojimi današnjimi izjavami očitno podal platformo za aprilski obisk

predsednika republike Avstrije Rudolfa Kirchschrägerja (pričakujejo, da bo poleg Beograda obiskal tudi Zagreb in Ljubljano).

Spremljal bo namreč predsednika in tako se obeta ponovna poživitev dialoga med državama.

Glede odnosov Avstrije z Jugoslavijo pa je dejal Pahr, da „so dosegli stopnjo, kakršne v preteklosti še nikoli ni bilo, lahko rečemo, da so odlični.“

Ko je poudaril odlične odnose z Jugoslavijo, je omenil tudi odlično razmerje z zveznim sekretarjem za zunanje zadeve Josipom Vrhovcem. Spomnil se je svojega nedavnega dunajskega srečanja z njim: „Ob tem pogovoru se je ponovno pokazalo, kako blizu so si jugoslovanski in avstrijski pogledi na bistvena mednarodna vprašanja.“ „Odnosi temeljijo na globokem medsebojnem zaupanju in na tesnem sodelovanju, zlasti na madridski konferenci,“ je dejal Pahr. V zvezi s tem je govoril o vlogi nevtralnih in neuvrščeni držav v Madridu. „Brez sodelovanja med temi državami ne bi prišlo do sporazuma o ponovni, zdaj že peti odložitvi madridske konference,“ je rekel Pahr.

Te dni smo prejeli naslednje vabilo na tiskovno konferenco:

E I N L A D U N G

Dr. Heinrich Prinz Reuss erlaubt sich, Sie höflichst zur

Pressekonzferenz am 31. März d. J. um 10.00 Uhr
im Roseggerhof (Rosegg)

einzuladen.

Im Anschluß an das Pressegespräch wird der neue Affenpark im Wildpark Rosegg durch Herrn Landesrat Dr. Mario Ferrari-Brunnenfeld eröffnet.

Wir freuen uns auf Ihr Kommen.

Mit freundlichen Grüßen

Wildpark Rosegg
Dr. Heinrich Prinz Reuss

Wildpark Oberösterreich, A-4121 Altenfelden, Telefon 0 72 82/55 90
Wildpark Kärnten, A-9232 Rosegg bei Velden, Telefon 0 42 74/26 74
Wildpark Fuschl, A-5322 Hof bei Salzburg, Telefon 0 62 29/462

Dunaj

Naš rojak dr. Franci Eberhard bo postal od 1. julija naprej direktor centra za visokošolsko raziskavanje mednarodne organizacije Združenih narodov UNESCO v Bukarešti. Dr. Eberhard je obiskoval gimnazijo v Št. Pavlu v Labotski dolini in po zaključku študiral na dunajski univerzi pravo. Bil je odbornik Kluba slovenskih študentov na Dunaju, po zaključnem študiju je prevzel mesto asistenta na univerzi, nato pa je postal tudi še generalni tajnik konference rektorjev avstrijskih univerz. Kot takega so ga izbrali za odlično funkcijo pri Združenih narodov, h kateri mu čestitamo in želimo mnogo veselja in sreče pri delu!

Brez komentarja

Mednarodni seminar v Celovcu

Narodnostno vprašanje na Koroškem 1955 do danes

Ob začetku prihodnjega leta se bodo sestali zgodovinarji koroških višjih in srednjih šol na mednarodnem seminarju, na katerem bodo obravnavali razvoj narodnostnega vprašanja na Koroškem. Obdelali bodo obdobje med leti 1955 do danes. To je že četrti seminar, na katerem se bodo bavili zgodovinarji o koroški narodnostni problematiki. Na prvem seminarju leta 1978 so obdelali razvoj narodnostnega vprašanja od leta 1848 do 1918, na drugem seminarju od leta 1918 do 1938, v preteklem letu pa so se bavili zgodovinarji z narodnostnim vprašanjem na Koroškem med leti 1938 in 1955. Letošnji seminar pa je posvečen najnovejšemu obdobju koroške zgodovine.

Prireditelja seminarja sta tudi tokrat Nemško-slovenski koordinacijski odbor krške škofije in Deželni šolski svet za Koroško. Seminar bo trajal dva dni. V ponedeljek, dne 29. marca in v torek, dne 30.

marca 1982, so v dijaškem domu „Concordia“ v Celovcu na sporedu po uvodnih besedah voditelja seminarja, dr. Valentina Inzka, zastopnika Nemško-slovenskega koordinacijskega odbora, dr. Ersta Waldsteina, in poslovodečega predsednika Deželnega šolskega sveta, ravnatelja Karla Kircherja, sledeča predavanja:

Predavali bodo znani strokovnjaki

Univ. prof. dr. Gerald Stourzh z dunajske univerze bo govoril o temi „Avstrijska državna pogodba“, višji vladni svetnik dr. Pavle Apovnik o temi „Zakaj je člen 7 v središču političnega življenja koroških Slovencev“. Diskusijo v plenumu bo vodil prvi dopoldan univ. doc. dr. Hanns Haas. Popoldan prvega dne bo govoril „O socioloških spremembah v slovenski narodnostni skupnosti na Koroškem“ dr. Albert Reiterer z Dunaja. Dr. Ernst Waldstein bo obdelal „Delovanje študijske komisije za probleme slovenske narodnostne skupnosti na Koroškem pri zveznem kanclerju“. Nato bo sledila diskusija o

vseh predavanjih prvega dne, ki jo bodo v skupinah vodili: dr. Apovnik, dr. Reiterer, dr. Stourzh in dr. Waldstein. Diskusijo v plenumu bo vodil univ. doc. dr. Andrej Moritsch.

Zvečer prvega dne bo za udeležence, predavatelje in goste sprejem v prostorih Deželne vlade, na katerega vabi deželni glavar Leopold Wagner.

Drugi dan seminarja bo razpravljal univ. prof. dr. Theodor Veiter o temi „Primerjava avstrijskega in mednarodnega prava narodnostnih skupin“, dr. Heinz Tichy z urada zveznega kanclerja pa bo govoril o temi „Zakon o narodnih skupnostih iz leta 1976“, dr. Valentin Inzko pa „O prizadevanjih za sožitje na Koroškem“. Nato bo sledila diskusija v plenumu, ki jo bo vodil dr. Heimo Titz, profesor Zvezne realne gimnazije višje stopnje v Celovcu.

Popoldan drugega dne bo prikazal „Položaj Slovencev v Italiji in italijanske narodnostne skupnosti v Jugoslaviji“ univ. doc. dr. Jože Pirjevec s tržaške univerze. Ravnatelj Zvezne gimnazije za Slovence v Celovcu, prof. dr. Reginald Vospersnik, pa bo govoril o kulturnem delovanju koroških Slovencev po letu 1945.

O vseh predavanjih drugega dne bodo razpravljali nato v skupinah. Pogovore bodo vodili: dr. Inzko, dr. Pirjevec, dr. Tichy, dr. Veiter in dr. Waldstein. Z diskusijo v plenumu, ki jo bo vodil dr. Valentin Inzko, bodo zgodovinarji zaključili letošnji mednarodni seminar.

10. številka „Das gemeinsame Kärnten — Skupna Koroška“

Medtem, ko je objavil Nemško-slovenski koordinacijski odbor krške škofije predavanja o razvoju narodnostnega vprašanja med leti 1848 do 1938 v deveti številki dokumentacije „Das gemeinsame Kärnten — Skupna Koroška“, bodo objavljena predavanja o razvoju narodnostnega vprašanja na Koroškem med leti 1938 do danes v deseti številki omenjene publikacije. Tudi ta številka bo na razpolago vsem udeležencem seminarja.

Namen, ki ga zasledujejo organizatorji mednarodnih seminarjev o razvoju narodnostnega vprašanja

na Koroškem je: Posredovati želijo profesorjem zgodovine na koroških višjih in srednjih šolah potrebne informacije o problematiki, ki zaposluje Koroško že od leta 1848 dalje. Ministrstvo za prosveto in umetnost polaga veliko važnost na obdelavo sodobne zgodovine. Prav za ta področja pa manjkajo profesorjem mnogokrat potrebni učni pripomočki. S tem, da dobijo udeleženci seminarjev na razpolago vsa predavanja v obliki tiskane dokumentacije, je profesorjem zgodovine precej pomagano.

Organizatorji mednarodnih seminarjev zgodovinarjev želijo s stvarnimi informacijami in objektivnim obravnavanjem politično kritičnih vprašanj v zvezi z narodnostno problematiko na Koroškem prispevati svoj delež k tesnejšemu sodelovanju obeh narodov in k sožitju v deželi.

S tem, da so predavali dosedaj na teh seminarjih tako predavatelji avstrijskih univerz kot ljubljanske in tržaške univerze, dokazuje, da je namen seminarjev, pospeševati tudi nadregionalno sodelovanje in raziskavanje na področju zgodovinskega

Dr. Valentin Inzko

Dr. Wilfried Daim govoril v Tinjah:

Pošteno je, da podpiram Slovence

Profesor Daim je v svojem govoru osvetlil problematiko manjšine — minoritete in večine — majoritete iz mnogih zornih kotov. Razdril je koroški mit, da samo nemškogovoreči Korošci morejo govoriti in razpravljati o koroški problematiki. Problematika „večina/manjšina/majoriteta/minoriteta“ ni vezana samo na etnične manjšine, ampak vključuje tudi verske manjšine, vključuje vprašanje elite, sploh pa je treba dobro poznati zgodovinska ozadja in pogoje, v katerih so vsi problemi nastali.

Veliko vlogo, kako postane neka skupina ali minoriteta oz. majoriteta, igrajo pri tem gospodarski, kulturni, družbeni, socialni dejavniki, sploh veliko pa jo vašaški moment. Vojaška premoč neke skupine, pa najsi je po številu samo minoriteta, je velikega pomena pri preoblikovanju slabotnejše skupine oz. za razvoj slabotnejše skupine.

Kdor pozna zgodovino in ozadja, ta tudi ve, zakaj neka skupina, majoriteta, zaničuje minoriteto in nanjo gleda zviška. Občutek zmagovalca ali premaganega vpliva in izžareva daleč v prihodnost, do današnjih dni. Tako so na primer v protestantskih deželah bili katoličani — manjšina, zaničevani in še danes zasledimo to zapostavljanje in zaničevanje (glej Severna Irska). Pa tudi v katoliških deželah protestanti niso bili na boljšem (izgon protestantov iz Salzburga, položaj slovenskih protestantov). Prepričanje večine oz. elite, češ da je nekaj boljšega, nima nobene podlage.

V nedeljo popoldan je v Domu v Tinjah predaval znani dunajski psiholog dr. Wilfried Daim. Tema „Koroška — plodno sožitje obeh narodov“ je v luči zadnjih dogodkov (velikovški incident, žitrajski škandal, svobodnjaško zavzemanje za apartheido na Koroškem) bila zelo posrečena in je bila v prvi vrsti namenjena farnim svetom slovenskih in dvojezičnih far. Poslušalci so prišli iz skoraj vseh omenjenih far in do zadnjega napolnili tinjsko dvorano.

Koroška sinoda je odprla nove poti k mirnemu in pravičnemu sožitju obeh narodov na Koroškem. Dejstvo pa je, da kljub vsem papirjem in sinodalnim izjavam in trudu čaka še ogromno drobnjakarskega dela, kar je pokazala tudi diskusija. Zelo pestro so to pokazale tudi volitve v farne svete.

Pri obravnavanju te problematike je znano, da minoritete skušajo tedaj, ko je pritisk nanje zelo hud, strniti svoje vrste. Zato se izdajalci za izdajalstvo odločajo zavestno. Upoštevati pa je tudi treba, da se gledanja in kriteriji vrednotenja tudi spreminjajo, da niso povsod enaki. Tako je vrednotenje slovenske narodne skupnosti v ostalih avstrijskih zveznih deželah boljše kot na Koroškem samem.

Dobro je, da se minoriteta te spremembe vrednotenja zaveda.

Poleg vseh zgodovinskih dejavnikov pa igra posebno vlogo tudi tako imenovana „rasna ideologija“, o kateri Daim pravi, da je

„neumnost, a zelo učinkovita“. Opira se na biološke znake in propagira čistost rase in njeno dozdnevno kulturno veličino. Prav nasprotje pa je resnica. Tam, kjer se srečajo različni narodi, različne rase, tam so nastale velike kulturne tvorbe. Koroška, stičišče treh evropskih kulturnih krogov, je dober primer za to. Govoriti in trditi, da je vse to zasluga čiste nemške rase, je popolna neumnost.

Bistvo rasne ideologije je tudi, da vse slabe stvari, tudi neuspehe svoje rase naprti drugim rasam. Svojo raso pa povzdiguje skoraj do božanskih višav. Primer za tako vseobsegajočo funkcijo grešnega

kozla je v očeh nemških rasistov pripadala židovskemu narodu — rasisti in antisemiti so se izživljali do krematorijev in plinskih celic.

Poseben fenomen so renegati, odpadniki in janičarji, ki svoj narod sovražijo in s tem tudi same sebe.

Pri minoritetah je često opaziti, da nekateri prevzamejo slabo vrednotenje majoriteta in temu pravimo „identifikacija z agresorjem“. Čim so tako daleč, hočejo minoriteto zapustiti. Pri tem jim pomaga na Koroškem tako imenovani „Bekenntnisprinzip zum Deutschtum“, princip priznavanja k nemštvu, o katerem Daim pravi, da to na Koroškem sploh ni nobena moralna odlika. Bekenntnisprinzip v bistvu pomeni, da se priznavam k nečemu, kar je zaničevano, kar zahteva veliko poguma in odločnosti. Zato kvečjemu priznavanje k Slovincem. Daim je v svojem govoru načel tudi vprašanje mešanih zakonov in je dejal, da so posledice lahko negativne ali pa pozitivne. Negativne so tedaj, če mora eden od partnerjev zatajiti svojo narodnost, svoj jaz. To se potem prenese na otroke, ki se identificirajo samo z eno stranjo, narodnostjo in v bistvu drugo svojo narodnost uničujejo, jo radikalno hočejo zatreti. To sovraštvo do svoje identitete prenesejo ti ljudje tudi na celotno zatrti narodno skupnost.

Pozitivne posledice pa so to, če vsak partner obdrži svoj jaz, svojo

narodnost in to tudi neguje in se partnerja med seboj spoznavata. To odprto in edino zadržanje je izredno pozitivno za otroke, kajti ti bodo odprti za obe narodnosti in nobene ne bodo sovražili.

O Koroških nemčurjih in drugih, ki so polni jedkosti do slovenske narodne skupnosti je dejal, da se dejansko borijo proti samim seboj, da so sebi napovedali vojno in prav zato tako mrzijo slovensko narodno skupnost, vse, kar je slovenskega.

Tem je priporočal, da sklenejo mir s seboj in s svojo okolico. Rotil je kristjane, da skušajo tu posredovati in je rekel, da je kristjana dolžnost, da se postavi za slabotnejše.

Ostro je zavrnil idejo, da so pravice manjšine vezane na proporc in na številke. „Pravic ne smemo in ne moremo meriti s centime trom,“ je dejal predavatelj.

Diskusija je bila precej živa in razgibana. Pokazala je ponovno, da so predsodki do slovenske narodne skupnosti še precej močni in da nekateri domovinski krogi koroškimi Slovincem podtikavajo iredentizem, nelojalnost do države in da ljudje še kar naprej nasedajo takim lažem. Diskusija pa je tudi pokazala, kako važne so take prireditve, kajti marsikateri je začel preiščevati o samem sebi in je marsikaj videl v čisto novi luči in jasno. Kar je gotovo bil tudi namen predavanja.

Taborišče Hesselberg: Skupina otrok z učiteljem

V torek, dne 14. aprila 1942, so popolnoma nepričakovano v zgodnji jutranji uri vdrl v našo hišo nemški vojaki SS-ovci in zapovedali, da mora biti vsa naša družina v pol uri pripravljena za odhod iz hiše in domačije. Našega 86 let starega očeta pa niso imeli na seznamu, zato so ostali doma. Jaz, moj mož in troje otrok smo vsi že bili v hlevu pri opravljanju živine. Dve najmlajši hčerki pa sta še sladko spali.

Najprej sploh nismo mogli verjeti, da je to resnica. Toda vojaki so nas ostro priganjali, naj pohitimo. Kar iz rok sem morala spustiti žehar, iz katerega sem ravno napajala majhno tele, hiteti v hišo in pripraviti otroke na odhod. Zaskrbljeni in žalostni smo govorili vojakom,

da je vendar treba živino oskrbovati. Na to so nam odgovorili: „Tukaj ni nič več vašega, naprej bodo delali drugi ljudje, novi lastniki!“

V strahu in trepetu smo v naglici spravili nekaj reči skupaj. Vse to so vojaki zmetali na tovrnjak, ki je pravkar pripeljal pred hišo. Nato so še vseh 6 otrok, moža in mene porinili na voz in ga zaprli. Preplašeni otroci so obupno jokali, da se nam je še bolj trgalo žalostno srce...

Kmalu smo spoznali, da je ista usoda doletela še 6 drugih družin iz naše župnije. Nismo si mogli razložiti, kaj naj to pomeni. Pripeljali so nas na železniško postajo v Celovcu. Vedno nove nesrečneže so tja dovažali domala iz vseh občin spodnje

Koroške. Zeblo nas je. Otroci so jokali zaradi mraza in lakote. Doma nam niso pustili zajtrkovati, četudi je jed že stala na mizi. Tako smo tam na postaji zmrzovali ves dan in vso naslednjo noč in čakali, kaj se bo sedaj z nami zgodilo. Na polglasno smo si pripovedovali, kako strašno presenečenje smo doživeli ta tork zjutraj.

Polagoma pa smo premagali strah. Celu nekaj ponos nas je zajel, da to trpimo. Skoraj pomilovalno smo pogledavali na naše krute stražarje. Šele drugi dan zvečer so nas gnali proti vlakom, ki je čakal na nas. Bila nas je dolga, žalostna procesija. Vsi smo bili obloženi s svojimi „punkelji“. Očetje in matere pa so vrhu tega nosili na rokah še svoje otročiče. Povečini je

Ko so nas vse spravili v vagon posebnega vlaka, je bila že trda tema. Nato se je premaknil vlak in nas z zmerno brzino vlekel v nam neznan smer. Nekateri smo polglasno molili. Trudili smo se, da bi se naša drhteča srca vdala v voljo Vsemogočnega.

Vozili smo se brez prestanka vso noč, vedno dalje in dalje. Kaj sploh nameravajo z nami? Šele ob jutranji zori so nekateri spoznali, da se vozimo skozi Solnograško. Nato pa še kar naprej, mimo Monakovega, vedno dalje proti severu. Ne da se popisati, kaj vse smo ob tej vožnji občutili, premišljevali in pretrpeli.

Posebno nas je zadelo, ko so naš vlak na neki manjši postaji enostavno ločili na dva dela. Bil

hoje, nazaj pa zaradi strmine še mnogo več.

Od tam so nas večkrat premeščali v druga taborišča. Nekateri, predvsem dekleta so bili poslani v razne službe, mi starejši pa smo životarili kar v taborišču. Vsak je imel svojo številko in svojo izkaznico. Bolj kot je šlo proti koncu vojne, bolj nam je trda predla. Trepetali smo celo v strahu pred talskimi napadi, ali najbolj smo trpeli lakoto in pomanjkanje. Mnogo hudega sem prestala, ko pa je bila sila najhujša, mi je vedno Bog pomagal na ta ali oni način. S posebnim notranjim zadoščenjem morem iz lastne izkušnje povedati, da se tudi med popolnimi tujci najdejo dobri in usmiljeni ljudje, ki imajo srce za trpečega sočloveka.

Elizabeta Morak:

MOJI SPOMINI NA IZSELITEV

bilo to kmečko slovensko prebivalstvo Koroške. Vmes so bili tudi že stari, zdelani kmetje in gospodinje, pa tudi mladina, ki so jo iztrgali šolskim klopem.

Tema se je že vlegala na nesrečno domovino. Zagrinjala je vse to človeško gorje, saj smo morali nasilno vzeti slovo od naših domačij. Rekli so nam, da za vedno! Kaj takega Koroška že od turških časov ni več doživela.

je obupen jok in stok ko so nasilno in brezobzirno ločili drug od drugega, sorodnike in prijatelje.

Končno je od vse te nesrečne množice našlo okrog 350 oseb svoj zasilni dom v taborišču Hesselberg v frankovski deželi. To taborišče je bilo postavljeno na grebenu zapotegnjenega hriba. Bilo je obdano od gostih gozdov. Do najbližje vasi je bilo navzdol pol ure hitre

Mnogi starejši rojaki so pomrli v izgnanstvu, strti od gorja in hrepenenja po domovini, ki je pa niso več ugledali. Naša družina se je po mnogih težavah vrnila poleti 1945 zopet na svoj dom. Vrnitev ni vedno potekala tako, kakor smo pričakovali. Kljub temu pa smo bili iz srca hvaležni Bogu, da nas je ves čas te bridke preizkušnje vodil in podpiral.

PRIREDITVE

Igra DOMEN
Prireditelj: SPD „Srce“ v Dobrli vasi
Kraj: kulturni dom v Dobrli vasi
Čas: nedelja, 28. 3. 1982, ob 14.30
Igrajo domači igralci
Režija: Franci Podrečnik

Igra
„MLADOST PRED SODIŠČEM“
(nizozemska drama v dveh dejanjih — razprava pred sodiščem za mladoletnike)
Prireditelj: SPD „Zarja“ v Železni Kapli
Kraj: farna dvorana v Železni Kapli
Čas: petek, 26. 3. 1982, ob 20. uri
Igrajo domači igralci
Avtor: Hans Tiemayex/prevod: Branko Gombač
Režija: Poldej Zunder

Mladinska revija
„POKAŽI, KAJ ZNAŠ!“
Prireditelj: Slovenska prosvetna zveza v Celovcu
Kraj: kulturni dom na Brnci
Čas: nedelja, 28. 3. 1982, ob 14. uri
Nastopajo otroci iz Zgornjega Roža in Zile kot pevci, recitatorji in glasbeniki.

„ROŽ, PODJUNA, ZILA“ — barvni video-film „Koroških kulturnih dni v Ljubljani“
Prireditelj: KD „Peter Markovič“ v Rožku
Kraj: pri Kosi na Ravnah
Čas: sobota, 27. marec 1982 ob 19.30
Za uvod prikaz umetniškega dela Petra Markoviča s pomočjo diapozitivov.

KONCERT
Prireditelj: SPD „Radiše“ na Radišah
Kraj: kulturni dom na Radišah
Čas: sobota, 3. 4. 1982, ob 20. uri
Gostuje komorni moški zbor KUD Stane Žagar iz Kroke pod vodstvom prof. Egija GAŠPERŠIČA

NAPREDOVALNI TEČAJ ZA SLOVENŠČINO
Prireditelj: SPD „Kočna“ v Svečah
Kraj: ljudska šola na Bistrici
Čas: ob petkih ob 18. uri (12 dvojnih ur)
Vodja tečaja: Tatjana Feinig
Prispevek: šil. 300.—

Slovenska prosvetna zveza in Kršćanska kulturna zveza sporočata, da bo ponovitev koncerta „ROŽ, PODJUNA, ZILA“, ki je bil 6. marca v Ljubljani, v nedeljo, 28. 3. 1982, ob 15. uri (po našem času 16. uri) na RTV 1.

Dramska uprizoritev
STARA GARDA
Prireditelj: SPD „Obir“ na Obirskem
Kraj: pri Kovaču na Obirskem
Čas: sobota, 27. 3. 1982, ob 19.30
Gostuje: igralska skupina „ODER 73“ SPD „Edinost“ iz Pliberka
Režija: Anita Hudl

Dramska uprizoritev
STARA GARDA
Prireditelj: Katoliška prosveta v Šmarjeti v Rožu
Kraj: Farna dvorana v Šmarjeti v Rožu
Čas: nedelja, 28. 3. 1982, ob 14.30
Gostuje: igralska skupina „ODER 73“ SPD „Edinost“ iz Pliberka
Režija: Anita Hudl

Uprizoritev drame Ivana Cankarja
KRALJ NA BETAJNOVI
Prireditelj: SPD „Svoboda“ v Št. Janžu
Kraj: Kinodvorana v Bistrici v Rožu
Čas: sobota, 27. 3. 1982, ob 20. uri
Gostuje: igralska skupina SPD „Radiše“ z Radiš
Režija: g. Anderle

Skiopitčno predavanje
KRONIKA 1981 — BOGATA KULTURNA ŽETEV
Prireditelj: SPD „Edinost“ Šteben
Čas: petek, 2. 4. 1982, ob 20.30 uri
Kraj: gostišče JUENA pri Globasnici
Predava: g. Vinko Zaletel

„Dan oddiha“ V. Katajeva v Št. Jakobu

Kako prijetni so trenutki, ko si človek po napornem delu lahko privoščiti nekaj oddiha. Seveda — tik pred tem mora še malenkost urediti, samo malenkost, in že bo razvlekel na soncu ali v senci svoje trudne kosti in se ves posvetil oddihu. Vendar taka malenkost, ki smo jo hoteli mimogrede še opraviti, lahko postane nepremagljiva ovira, če ima svoje prste vmes — birokracija. Velik klobčič vozlov so nam vozljali in razvozljali šentjakovski igralci na nedeljski večer, 21. marca, v duhoviti komediji Valentina Katajeva, ki jo je režiral Peter Sticker. Ruski avtor tu ljubeznivo riše lik sovjetske družbe in človeka ter njenih slabosti, in to na „klasično temo“ ljubezenskih zapletljivost. Zvijajča, storjena v dober namen, hoče preskočiti birokratsko zapreko in se naposled obupno zmede v dolgo vrsto nesporazumov, ki se pa na koncu seveda le srečno rešijo.

Tudi tokrat smo z veseljem gledali mlado, dinamično igralsko skupino, ki nastopa sproščeno, samozavestno in dokaj homogeno, enotno. Kdaj pa kdaj na naših odrih še danes srečamo tisto malce težaško, poceni robato igranje, ki je komaj za krotot. Ta skupina je zopet pokazala, da gre tudi drugače. Če pa je kdaj zmanjkalo igralske discipline, potem je bila predvsem domača publika tista, ki je zvalila „svoje“ igralce z radodarnim smehom tjakaj, kjer postaja komedija manjvredna burka, kjer igralci lovijo efekte in jih v resnici le manjšajo. Vendar se je to zgodilo le malokrat, čeprav je bilo veliko priložnosti.

Tovariša Mijusov in Zajcev sta po domačih imenih, kot so zapisane na ličnem vabilu — Amrušev Ludbej in

Mkvavcov Janko. Oba sta res elegantno in že kar profesionalno blodila — v pidžamah — po počitniškem domu, odru, in pokazala sta najmanj dve izredno posrečeni in komično dovršeni sceni. Ravno ti dve vlogi sta najbolj zavajali v pretiravanje, vendar sta se igralca temu večinoma izognila.

Kostja (Kravcarjev Karlej) in Klava (Jirhlnova Ursula) ter profesor Dudkin (Štikrov Toni) in soproga (Mačičova Pepca) — to sta bila dva solidna igralska para. Da se Kostja in Klava že poldrugo leto nista več videla, smo jima težko verjeli, ko pa sta se tako zdržano objemala. Ali zakonca drug drugemu nikoli nista zares zaupala ali pa sta bila igralca tu neigralsko previdna. Zato sta nas pa v ostalem odškodila z uglajenim nastopom. Rad si ju gledal, ko sta tako zavzeto igrala.

Dudkini si lahko verjel, da je „laž lepa stvar“ in da „zakaj bi razbijali iluzije“, ko pa se je tako dolgočasila ob svojem Dudkinu, pravi profesorski nerodi, in ta podoba se je igralcu še kar posrečila.

Afrnkova Marija je kot Šura že v prvi sceni odlično, hladno-damsko pripravila pot vsem zablodam, in Jirhlnov Florej jo je pri tem kot vratar nevede podprl z vso svojo prepričljivo, stvarno besedo in osebo.

Močnikova Gabi (kot Vera) zelo korajžno nadaljuje igralsko tradicijo svoje družine. Dobro je nastopila tudi Strdenova Danica kot Roza, vendar bi

smeh morala prepustiti le nam. Tudi Fugarjev Joško je živo zdravnikoval po odru, beseda pa mu je tekla ko hudochnik.

Vse kaže, da od te skupine lahko še marsikaj pričakujemo. Vidi se, da je resno delala. Ko se bodo nekateri igralci še navadili na mirnejši, počasnejši govor, bodo izostali tudi jezikovni spodrsrljaji.

Da igrajo na dobrem nivoju, o tem so nas pa znova prepričali.

Žofranci

Kotmara vas

Polna dvorana v novi šoli, prisrčno vzdušje, otroci, ki so navdušili, vse to so doživeli tisti, ki so v nedeljo, 21. marca 1982, prišli v Kotmaro vas na prireditve „s pesmijo v pomlad“, ki jo je priredilo SPD Gorjanci. Nastopili so mešani pevski zbor (vodi g. Stanko Wrulich), instrumentalna skupina s pevci in najmlajši pevci, igralci in recitatorji. Gotovo je bilo veliko truda za vse, za tiste, ki so se opogumili in nastopili, pa za tiste, ki so jih naučili, tako za starše kakor tudi za učiteljico Režiko Iskro in za režiserko Sonjo Ban. Igralska skupina je namreč zaigrala pravljico igrice „Zlata gos“. Bilo bi preobširno, če bi tu naštevali imena vseh nastopajočih (zapisana bodo v kotmirškem občinskem listu). Tu samo eno: Vsem prisrčna zahvala in iskreno priznanje. To oboje so doživeli že v nedeljo popoldne ob navdušenju navzočih. Posamezne točke sporeda sta povežala Lilijana Lukačič in Franci Rulitz.

Med navzočimi je predsednik Jozi Pack pozdravil tudi župnika

Maksa Michorja, župana Josefa Strugerja in podžupana Josefa Liendlina, občinska odbornika Franza Ebernerja in Jožeta Wakouniga ter predsednika SPZ Valentina Polanška.

Suha

Pred kratkim smo položili k zadnjemu počitku Pongračevega očeta Franca Potočnik. Velika udeležba ljudstva pri pogrebu je pokazala njegovo priljubljenost in kar štirje duhovniki iz sosednjih far so bili navzoči.

Rajni je v potoških hribih zagledal luč sveta. Mlad se je izučil tarskega dela. Temu poklicu je ostal zvest vse svoje življenje. Poročil se je na Suho na malo kmetijo k Pongracu. Lepo je skrbel za številno družino, bil priden delavec in vsakemu rad pomagal. Zanimala ga je tudi občinska politika. Bil je več let občinski odbornik. Pridružil se je tudi gasilskemu društvu na Suhi in dolga leta aktivno sodeloval. Skozi veliko let je bil cerkveni ključar; vrsto let pa je v domačem cerkvenem zboru prepeval Bogu v čast.

Pongračev oče je živel življenje poštenjaka, pridnega delavca in se veliko brigal za družbeno življenje. Ob vsem tem pa nikoli ni zatajil svojega pokolenja, svoje domače besede — materinskega jezika.

E. L.

Rožek

Dan po slovesnem odkritju kulturnega spomenika daljnemu sorodniku Petru Markoviču na rožeškem pokopališču je zaprla svoje oči za vedno Terezija Markowitz. Stara je bila šele 60 let, toda kruta bolezen jo je zasledovala že dolga leta. Potrepljivo in bogavdano je prenašala križe in težave in se rada tudi zasmejala v družbi svojih rojakov in svoje družine, saj je bil njen mož Jozej vedno pripravljen s svojimi duhovitimi šalami poživiti tudi najbolj resne pomenke. Rajnica je bila dolga leta poštarca in je kot taka bila zelo priljubljena pri vseh občanih, v zadnjih letih pa je ob ustanovitvi kulturnega društva, ki nosi ime njene družine pri Brančuju na Gori, kjer je bila tudi doma, poživila svoje zanimanje za kulturno delo.

ČESTITAMO

V Trebinju pri Št. Ilju je Jožefa Sunukovič praznovala svoj 82. rojstni dan. Iskreno čestitamo!

*

Iskreno čestitamo Janezu Robleku, pd. Vokovniku, Sele-Kot, k 80-letnici!

*

V Lepeni pri Železni Kapli je praznovala ga. Jožefa Potočnik svoj 78. rojstni dan. Iskreno čestitamo!

*

Jozeju Miklavčiču iz Vogrc za 50. rojstni dan vse najboljše!

*

Čil in zdrav je praznoval svojo 80-letnico g. Motej Rasinger, pd. Kuhčič na Mali gori pri Rožku. Frakcijski vodja EL Rožek Ludvik Lesjak in župan sta mu prinesla najboljše želje ob tem visokem življenjskem jubileju, katerim se priključuje uredništvo NT.

*

Schmauz Matilda v Krejancih pri Galiciji je praznovala svojo 50-letnico. Iskreno čestitamo!

*

V soboto, dne 27. marca 1982, praznuje 80-letnico gospa Marija Ladinig, pd. Brnikova mama s Knež pri Djekšah. Zvesti bralki NT iskreno čestitamo.

*

Travdiji in Franciju Wrolich se je rodil sin. NT in delavci mohorjeve iskreno čestitamó!

Pogrebne svečanosti v fari Lipa nad Vrbo, kamor spadajo Semislavče, se je udeležilo veliko število duhovnikov (Kršćansko kulturno zvezo je zastopal tajnik Nužej Tolmajer) in pogrebcev, ki so se poklonili požrtvovalni Tereziji Markowitzevi.

Iskreno sožalje velja možu Jozeju, hčerki Renati in sinu Jozeju ter vsem sorodnikom in faranom.

Sveče

V okviru 7. Rožanskega izobraževalnega tedna je predaval tudi dr. Anton Feinig in sicer o imenih iz Sveč in okolice (predavanje je bilo s skioptičnimi slikami). Zbralo se je lepo število domačinov, ki niso samo poslušali, temveč živo sodelovali: marsikateri se je spomnil starih časov, povedal to, kar je slišal od prednikov. Treba je reči, da so Feinigova predavanja zelo zanimiva ter dobro obiskana. Predaval je med drugim že na Gurah, v Št. Janžu ter v Podsini vasi in upamo, da v Svečah ni predaval zadnjič.

DOM v TINJAH

Od petka, 26. 3., ob 19. uri do nedelje, 28. 3., ob 13. uri
Forum dialoga:
SKUPNE KORENINE: JUDOVSTVO in KRŠĆANSTVO, nem.
Voditelj: prof. Friedrich Weinreb, Zürich

NAŠ TEDNIK — Lastnik (založnik) in izdajatelj: društvo „Narodni svet koroških Slovencev“.

Uredništvo: Jože Wakounig (glavni urednik), urednika: Janko Kulmesch in Franc Wakounig; Viktringer Ring 26, 9020 Celovec.

Tisk: Tiskarna Družbe sv. Mohorja, Viktringer Ring 26, 9020 Celovec. NAŠ TEDNIK izhaja vsak četrtek. Naroča se na naslov: „Naš tednik“, Viktringer Ring 26, 9020 Celovec. Telefon uredništva, oglasnega oddelka in uprave: 0 42 22/72 5 65. Naš zastopnik za Jugoslavijo ADIT-DZS, Gradišče 10, 61000 Ljubljana, tel. 22 30 23.

**1942 — 40-letnica — 1982
pregnanstva in upora**

**VABILO
na
spominsko
slovesnost**

**v nedeljo, 18. aprila 1982,
s pričetkom ob 14.30 uri
v Domu glasbe v Celovcu.**

Na sporedu govori, recitacije in nastopi pevskih zborov.

Z udeležbo na prireditvi bomo izpričali zvestobo vsebini in pomenu dogodkov, ki so pred štiridesetimi leti usodno posegli v življenje našega naroda.

Pripravljalni odbor

KONCERT

Prireditelj: SPD „Danica“ v Št. Vidu v Podjuni
Kraj: Kulturni dom v Št. Primožu
Čas: sobota, 3. 4. 1982, ob 20. uri
Gostuje: Mešani pevski zbor KUD „KRKA“ iz Novega mesta

Uprizoritev drame Ivana Cankarja
KRALJ NA BETAJNOVI
Prireditelj: SPD „Edinost“ v Pliberku
Kraj: Farna dvorana v Pliberku
Čas: nedelja, 4. 3. 1982, ob 20.30 uri
Gostuje: igralska skupina SPD „Radiše“ z Radiš

Dramska uprizoritev
STARA GARDA
Prireditelj: SPD „Herman Velik“ v Selah-Kotu
Kraj: ljudska šola na Kotu
Čas: nedelja, 28. 3. 1982, ob 20. uri (poletni čas)
Gostuje: igralska skupina SPD „Edinost“ Oder 73 iz Pliberka.
Režija: Anita Hudl

V soboto so v konferenčni dvorani celovškega sejmišča slavnostno odprli gostinsko razstavo Gast '82. Navzoči so bili visoki zastopniki gospodarstva, minister za trgovino Staribacher, deželni glavar, celovski župan, zastopstvo diplomacije in slovenska delegacija, ki jo je vodil Bojan Lubej. V vseh govorih je bilo povedano, da gospodarski položaj ni zadovoljiv, da pa se na obzoru kažejo le pozitivne spremembe. Po ogledu razstavišča je zvezni minister Staribacher v tiskovni konferenci dejal, da je avstrijski eksport letos zadovoljiv in da je import mogoče kontrolirati. Cena traktorskega goriva je v Avstriji najvišja, v Nemčiji in Švici cene goriva na splošno padajo, v Italiji pa so najnižje. Gast, ena največjih tovrstnih razstav, je vedno bolj priljubljena, kar dokazuje tudi veliko zanimanje držav in pa razstavljalcev.

PISMA BRALCEV

Milka Hartman — 80-letnica

Ko sem brala v NT, števil. 6, o proslavi Milke Hartmanove v Tinjah, sem se v mislih nahajala spet v kraju moje mladosti. Zaželela sem si, da bi bila osebno navzoča na tej prireditvi. Predstavljala sem si, kako bi me morda bila Milka (kot jo jaz kličem) le še spoznala. Saj vsakokrat, če jo slučajno srečam pravi ona: „Joj, a je to Mira?“

Rada bi se predstavila bralcem. Ime mi je Mira. Prvzaprav bo v septembru že 20 let, odkar sem odšla v tujino. Bila sem sprva v Angliji in sem potem v septembru leta 1966 odšla z možem in z dvema otrokoma v Sudan. Ostala sem tam do junija 1972. Ker je september, kakor zgleđa, za moje preselitve pomemben mesec, živim torej od septembra 1972 naprej v Kuwaitu.

Poznam Milko Hartman precej dobro s fotografij iz maminega albuma. To so fotografije, ki so bile posnete, preden da sem se jaz rodila, katere pa sem rada gledala v svojih otroških letih. Milka je fotografirana v krogu mladih deklet kot učiteljica kuharskih tečajev — enkrat z mojo mamo (Micka iz Dvora) in sicer v Šmihelu in enkrat z

mojo teto Zalo v Selah, kjer je bila teta Zala nekaj časa pri ucu Vautiju, župniku v Selah. Dekleta imajo vse lepe, bele birthe, zato ni čuda, da se na te fotografije tako dobro spominjam.

Ker pa me je Milka srečavala ob prilikah z mamo, je tudi kmalu vedela, kdo je Mira, Mickina hčerka. Tudi njen brat Foltej, ki je, odkar se morem spomniti, vodil pevski zbor, mi je bil zmeraj zelo všeč. To so bila leta od 1947 do 1952, ko še nisem bila v Celovcu. Sploh ta leta so bila najlepša v mojem življenju, morda zato, ker so ljudje po vojni cenili mirno sožitje. Mladost sama je bila lepa, ker sem šele potem izvedela, da so ljudje nastradali in so vražili eden drugega in da je vojna med Nemci in Slovenci na Koroškem pustila za seboj grenko kapljo, ki se imenuje „Pelina“. (Po letih v tujini uvidevam, da se morda ta pelina nikdar ne bo izpila ali posušila, čeprav sedaj, „vesolnopolitično“ gledano, opazujem to kapljo kot nekako potrebo za oba naroda na Koroškem.)

Da je Milka Hartman tudi libuška pesnica, sem tudi vedela in zato upam, da bom lahko kupila trilogijo „Milka Hartman“ v Mohorjevi knjigarni — ko bom obiskala Celovec.

Želim dragi Milki Hartmanovi še mnogo lepih let v krogu bratov in sester — koroških Slovencev. Mira

Dialog z Dunajem

Dom v Tinjah, hiša dialoga, išče v zadnjem času dialog z Dunajem: v soboto bo predaval dr. Kirchschläger, zadnjo nedeljo je predaval dr. Daim, pred 14-imi dnevi pa je bil v Tinjah dr. Busek. Govoril je o naveličnosti in nezadovoljstvu širših krogov s strankami, demokracijo in politiko sploh. Ne samo mladi ljudje, tudi odrasli le težko zaupajo politikom. Busek: „Deželani naj nastopajo bolj samozavestno ter z dosledno in pozitivno kritiko.“ Glede Slovencev je dejal, da bi se morali ustvariti pogoji za pozitiven razvoj manjšine. Navzoč je bil med drugim Knafel. Le kaj pravi k tej Busekovi ugotovitvi?

Blato: žrebanje

Pretekli teden je poskrbela trgovina Skias na Blatu za majhno senzacijo. Prvič je namreč priredila dinamična šefinja trgovine žrebanje, katerega se je udeležilo nad sto ljudi. Žrebanje je bilo v petek popoldan. Zbrala se je velika množica ljudi in je napeto čakala na svojo srečo, ki je ležala v roki male Simone Steharnik. Pripravljenih je bilo deset lepih nagrad.

Večje tri nagrade so dobili: 1. Antonija Kumer, 2. Ana Kumer, 3. Arno Prutej.

S to akcijo se je trgovina Skias poklonila svojim zvestim kupcem in v času veletrgovin dokumentirala nujno potrebo male, a vseeno lepe trgovine na vasi.

Pomoč mlademu Poljaku

Mlademu Poljaku, ki živi v Avstriji, se je doma, na Poljskem, pred šestimi tedni rodil sinček. Položaj doma je zelo trd in pomanjkanje nadvse veliko. Zato prosimo naše bralce, da bi mu pomagali in mu podarili odvečne oblekice za otroke. Stvari lahko oddate na našem uradništvu ali pa jih po pošti pošljete na uradništvu Našega tednika, Viktringer Ring 26, 9020 Celovec. Kdor hitro pomaga, dvakrat pomaga. Že vnaprej se zahvaljujemo za Vašo pomoč.

GOST V NAŠEM TEDNIKU

Silvo Ovsenk:

Oder je tudi jezikovna šola

Predstavljati bralcem režiserja Silva Ovsenka je skoraj tako, kot bi nosil z mevro vodo v Dravo. Znan je po vsem našem ozemlju. Po predstavi „študentje smo“ šentviške igralske skupine na Visokem pri Kranju smo ga prosili za nekaj misli. Silvo Ovsenk, doma iz Žirov, je med vojno bil v frontnem teatru in je po vojni ubral pot z gledališkimi amaterji ter je predelal vse slovenske dramatike.

Naš tednik: Kako gledaš po treh predstavah na igranje šentviških igralcev, med katerimi je veliko mladine in začetnikov?

Silvo Ovsenk: Zelo sem zadovoljen, posebno če vemo, da je publika na Gorenjskem precej hladna. Igralci so zelo hitro dobili z njo kontakt in aplavz na odprti sceni pove vse.

Naš tednik: Kaj je vzrok temu?

Silvo Ovsenk: To je sproščenost igralcev, kajti vsak obvlada tekst. To je pa predpogoj za dobro igranje. Igralci naj tudi sami doženejo, kaj vloga pravi, naj iščejo svoj jaz. Nočem, da bi igralec bil lutka.

Naš tednik: Kako vrednotiš ljudske odre na Koroškem?

Silvo Ovsenk: Teater je predvsem namenjen ljudem. Poleg tega mora biti vsaka predstava boljša od prejšnje: Gre tudi za gledališko vzgojo, kajti v vsakem komadu je kanček resnice. Na Koroškem pa je oder tudi jezikovna šola, tu je namreč prvobitno potrebno, da mladino navajamo na pismeno slovenščino. Ko bomo to dosegli, lahko gremo naprej.

Naš tednik: Kaj pa potem dialekti, kajti na Koroškem imamo v narečjih mnogo besed, ki so samo tu?

Silvo Ovsenk: Te prvobitne besede, kot na primer žebirati, pokoj, marnvati in še ogromno drugih drugje ne srečaš več in ostati morajo v slovenskem žargonu, kajti uporabljati jih moramo tako v pogovornem jeziku

kot tudi na odru. Te besede ljudje poznajo in z njimi živijo.

Naš tednik: Na Koroškem se že nekaj časa pravhamo o profesionalnem odru. Kaj je tvoje mnenje o tem?

Silvo Ovsenk: Profesionalni oder je zelo drag. Če pripomore k večjemu razumevanju teatra na Koroškem, naj bo. Jaz sem pa za to, naj igra podeželje, družstva, naj brusijo slovensko besedo, saj koncem koncev dobimo profesionalce lahko tudi iz Slovenije, kjer so profesionalna gledališča. Čim več ljudi bo na

Koroškem igralo, tem prej bomo dosegli kvalitetno ravan, čeprav moram reči, da je ravan že zelo visoka. Na Koroškem ima oder veliko vlogo, saj pomaga brusiti jezik in krepi narodno zavest. Tu se pa s profesionalci nima kaj meniti.

Naš tednik: Hvala za pogovor in še veliko uspeha pri delu z amaterskimi odri in igralci.

Franc Wakounig

Obveščamo Vas, da smo letos pripravili naslednja romanja:

- FATIMA: odhod 15. aprila — letalo, 4 dni
- GRČIJA: po poteh apostolov Pavla, 8 dni, odhod 23. aprila — vlak-avtobus
- LURD: odhodi: 13. 4., 20. 4., 27. 4. in 11. 5. 1982, 6 dni, avtobus
- RIM: odhod: 10. maja 1982, avtobus, 4 dni
- LURD jeseni: odhodi: 30. 9. 1982 — dva dni, 1. 10. in 3. 10. 1982 — tri dni, letalo

Vse informacije, programi in prijave pri turistični agenciji KOMPAS, Pražakova 4, 61000 Ljubljana, tel.: 0 61/32 77 61 tov. Darinka Wallas.

Z YUGOTOURSOM na počitnice

z letalom z letališča Ljubljana od maja do oktobra (prevoz iz Celovca do letališča in nazaj vključen) tedensko v Srednjo Dalmacijo, Južno Dalmacijo in Črno goro

- H. Amfora/Hvar 7 dni polpenzion, soba, kop. WC bk od šil. 2985.—
- H. Neptun/Dubrovnik 7 dni polpenzion, soba, tuš, WC od šil. 2599.—
- H. Bellevue/Budva 7 dni polpenzion, soba, tuš, WC bk pogled na morje od šil. 2750.—

14-dnevno na:

- Ciper 14 dni apartman od šil. 5730.—
- Otok Kos 14 dni tuš WC bk polpenzion od šil. 7230.—
- Kreto 14 dni tuš WC noč/zaj od šil. 5313.—
- Rodos 14 dni tuš WC noč/zaj od šil. 4740.—
- v Glifado (Atene) 14 dni tuš WC noč/zaj od šil. 5720.—

Popust za otroke od 10—30 %

Vse informacije in knjiženje:

YUGOTOURS — CELOVEC, Pfarrplatz 5/2, telefon: 0 42 22/80 563 ali 80 564

MI ZA VAS

PIŠE MIHA ZABLATNIK

KLUB SLOVENSkih OBČINSKIH ODBORNIKOV KEL KOROŠKA ENOTNA LISTA

Pozor pri naročanju po katalogih

„Test-magazin Konsument“ objavlja v svoji številki rezultate testov, ki so ga naredili pri trgovskih hišah, ki pošiljajo na gospodinjstva kataloge in naročilnice in obetajo kupcu „naj-

boljše pogoje“ in plačevanje v „ugodnih“ obrokih. Analiza teh obljub pa je pokazala, da je treba pri vseh obljubah računati z znatnimi višjimi stroški, kot se kažejo na prvi pogled. Informacije so pretežno nepopolne in tudi stroški so konec koncev višji, kot so navedeni v katalogih. Zato predlagam, da dobro preudarite in preračunate vse stroške, preden se odločite za „naročilo po pošti“.

Za boljši pregled objavljam rezultate testa, iz revije „Konsument“:

Testergebnisse Kreditkosten bei Versandhäusern

Versandhaus	Aus Katalog errechnete Kosten in Schilling für eine Ware laut Beispiel						Bezahlungsart für Anzahlung	Rückgabefrist in Tagen	Beispiel anhand einer Bestellung				Differenz zwischen errechnetem und tatsächlichen Gesamtpreis in Schilling			
	angegebener Monatszinsfuß in Prozent	Raten aus Tabelle errechnet	Steuer	Gebühren	Versandkosten	Spesen gesamt			Warenpreis laut Katalog in Schilling	Raten in Schilling	Nachnahme inkl. Anzahlung in Schilling	Gesamtkosten bei 12 Monatsraten in Schilling		vom Warenwert	vom offenen Betrag	
Kada 9430 Leibnitz	0,85	247,17	21,60	29,90	28,—	79,50	3344,54	Nachnahme	14	2990,—	1x246,— 11x254,—	327,—	3367,—	12,60	26	22,46
Kaindl 1071 Wien	0,65	241,60	21,60	45,—	—	66,60	3265,30	Nachnahme	21	2995,—	1x243,70 11x242,—	366,06	3271,81	9,24	19	6,51
Kastner & Öhler 8012 Graz	1	251,16	—	—	30,—	30,—	3342,90	Nachnahme	14	2990,—	12x252,60	314,—	3345,20	11,87	24	2,30
Kurfürst 8062 Hall i. Tirol	—	259,—	—	—	*)	—	3407,80	Erlagschein	7	2998,—	12x259,—	395,—	3503,—	16,84	35	95,20
Maschinen-Konrath 2620 Neunkirchen	—	238,95	21,20	30,—	*)	51,20	3213,60	Erlagschein	10	2950,—	12x245,90 ¹⁾	350,—	3300,80 ¹⁾	11,89	25	87,20
Moden Müller 8021 Graz	1	243,43	—	30,—	31,90	61,90	3272,86	Nachnahme	14	2898,—	12x248,—	301,80	3277,80	13,10	27	4,94
Quelle AG 4016 Lnz	1,1	210,82	17,90	56,02	31,50	105,42	2884,26	Nachnahme	21	2490,—	1x242,80 11x223,—	280,50	2940,30	18,08	38	56,04
Stiefelkönig 8021 Graz	*)	—	—	—	35,90 ²⁾	—	aus Katalog nicht er-rechenbar	Nachnahme	*)	2989,—	12x246,— ³⁾	338,90	3292,52 ³⁾	10,15 ³⁾	21	*)
Universal 5020 Salzburg	1,7 ¹⁾	286,—	—	—	—	—	3828,—	Erlagschein	21 ⁴⁾	3480,—	285,40 ¹⁾	396,—	3820,78 ¹⁾	9,74 ¹⁾	20	-7,22

Zeichenerklärung: — = wird nicht verrechnet ¹⁾ von 18 auf 12 Monatsraten zurückgerechnet ²⁾ nur vage Angaben ³⁾ genaue Daten nur nach Kaufabschluss erhältlich ⁴⁾ bis S 1500,— S 30,—, darüber frei ⁵⁾ keine Angabe ⁶⁾ ab Rechnungsdatum ⁷⁾ kontokorrent vom Restbetrag ⁸⁾ von 10 auf 12 Monatsraten gerechnet Erhebungszeitraum: November 1981

Ali sploh spregovoriti otrokom o današnjih problemih?

Današnji čas v slikanici

Mednarodna organizacija združenih narodov (UNO) je imenovala rojstni dan enega največjih mladinskih pisateljev Hansa Kristijana Andersena, to je 2. april, za „Dan otroške in mladinske knjige“. Ta dan se bo v bodočnosti obhajal po vsem svetu; danes objavljamo predavanje enega najboljših slovenskih mladinskih pisateljev, rajnega Leopolda Suhodolčana. Predavanje je pripravil za tečaj Katoliške prosvete v Celovcu pod naslovom „Knjiga — otrokov prijatelj“ in je bil objavljen v zadnji številki mesečnika „Družina in dom“, ki se je v zadnjem času zapisala bolj družinskim in splošno-izobraževalnim vprašanjem. Ob robu naj še povemo, da pripravlja Mohorjeva založba za letošnji „Andersenov dan“ izdajo bogato ilustrirane koroške pripovedke „Divja jaga“ v obeh deželnih jezikih“.

Mnogi odrasli so mnenja, naj otrokom čim dalje prihranimo sočudenje z današnjimi problemi življenja. Toda to je bolj negotovost, lagodnost ali predsodek staršev kot nepripravljenost otroka, da se sreča z njimi. Bilo bi zelo kratkovidno, če ne bi otrok kar najbolje pripravljali na življenje. Pri tem so nam lahko v veliki meri v pomoč tudi dobre knjige za otroke.

Otrok seveda nima dovolj lastnih izkušenj in tudi ne moči, da bi se lahko sam učinkovito spoprijel s težavami, ki jih prinaša naše življenje.

V današnjih knjigah za otroke se vse bolj pogosto pojavljajo teme, ki kažejo na pereča vprašanja današnje družbe, na stiske današnjega človeka, otroka: osamljenost otroka v današnji brzini življenja, beg otroka od doma, v katerem ne najde prave topline in ljubezni, nazorske, politične, verske, rasne in druge nestrpnosti, ki jih čutijo tudi že otroci v nezdravem, onesnaženem okolju, lov za golimi materialnimi dobrinami itd.

Ali otroka zanimajo današnji problemi?

Dobra knjiga (slikanica) z današnjo (sodobno) temo pripravlja mladega bralca na svet, ki ga še ne pozna in v katerem bo nekega dne živel. Resnica je, da otroka ži-

vo zanima vse, kar vidi okrog sebe ali šele želi videti, kar nenehno potrjuje z vprašanji, ki nam jih zastavlja. Odrasli smo mu „bolj izkušeni prijatelji“, ki mu ob knjigi odgovorjamo na številna vprašanja in pri tem povsem spoštujemo njegovo osebnost.

Ali je smiselno, da bi z otrokom obravnavali (reševali) današnje probleme?

Saj se ti lahko že povsem spreminijo, ko bo otrok odrasel?

Sploh ni najvažnejše „razrešitev problemov“, temveč bolj to, da smo v otroku vzbudili občutek in zanimanje zanje, da jih bo prepo-

Mama je vsako jutro odpeljala Polonco k sosedu.

Soseda ju je navadno pričakala na pragu hiše in se nasmehnila: „Dobro jutro, Polonca, ti Polonca brez lonca.“

Potem je mama izročila košaro sosedu in se poslovila, ker se ji je mudilo v službo. Polonca

Cepecepetavek

se je ozrla za njo in ji zaklicala: „Mama, prideš danes hitro pome?“

Mama je prikimala, ji še enkrat pomahala z roko in odhitela po ulici.

Soseda je ujela Polonco za roko, venomer je nekaj govorila: „No, pojdiva, Polonca brez lonca... Še štiri dni do konca...“

znaval in odkrival in da bo znal živeti z njimi.

Ali ne obtežujemo otroka prezgodaj s temi problemi?

Saj se bo srečaval z njimi sproti, ko bo odrasel? S prezgodnjim odkrivanjem, soočenjem bo otrok zgubil spoštovanje do staršev in odraslih.

Nemoralno in škodljivo bi bilo za otroka, če bi raste v izolaciji, v ograjenem vrtu, v nenaravnem zaprtem prostoru, zunaj svoje družbe, češ da bi ga tako obvarovali pred škodljivimi vplivi ali pred prezgodnjim srečanjem z nevarnostmi življenja. To se še nikoli doslej v vzgoji ni obneslo, se pa je že velikokrat maščevalo. Tisočkrat je bilo že potrjeno, da so se taki otroci v življenju veliko prej izgubili kot tisti, ki so že od zgodnjega otroštva rastle v svojem normalnem okolju, med svojimi vrstniki, četudi so bile med njimi črne ovce! Otroci mora biti kar najbolj pripravljen na konflikte, ki ga čakajo v življenju!

Ali otroci sploh lahko dojamajo današnje življenjske probleme?

Gotovo je res, da otrok težko dojamajo vse številne probleme, ki se odpirajo v dananjem svetu, saj

Danes spet ne bo sonca... Ah Polonca, ko pa še nimamo zvonca... Tu so tvoje igrače. Lepo se igra, da ne pride mož, ki ima mustače kot mrož.“

Komaj pa je soseda odšla v kuhinjo, je Polonca tiho kot miška smuknila iz veže na vrt. Priklanjala se je rožam in poskakovala po travi, ko je v njej zagledala nekaj nenavadnega. Počepnila je in v presenečenju zašepetala: „Povej, povej, kdo si?“ Si polence ali si možičelj?“ Previdno ga je vzela v roke, si ga ogledovala in ga spraševala: „Si se zgubil v travi ali si zmerom sam?“

Polonca si ga je stisnila v naročje in mu govorila: „Vidiš, vidiš, že nisi več sam.“

(Iz knjige: Leopold Suhodolčan (+), CEPECEPETAVČEK. Ilustrirala in opremila Jelka Reichman. Založila Mladinska knjiga, Ljubljana 1979).

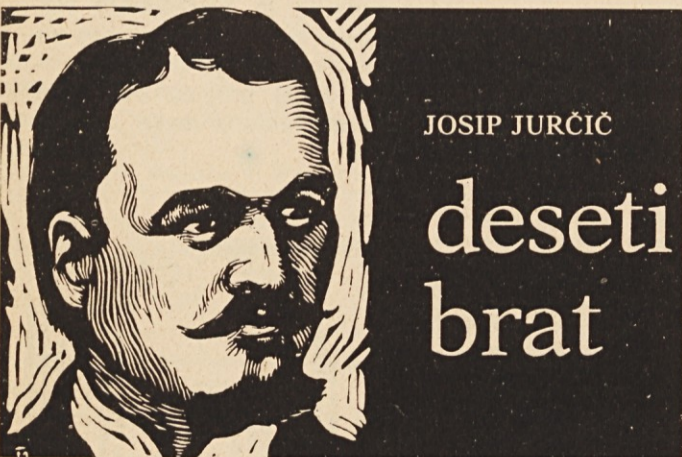
smo jim še odrasli komaj kos ali pa celo sami zapiramo oči pred njimi. Na vse to pa je možno odgovoriti z nasprotnim vprašanjem: ali ni nojevsko potiskanje glave v pesek že vnaprejšnji življenjski poraz, nemoč, strahopetnost? Ali bomo to dali našemu otroku za popotnico v življenje?

Še nekatere misli:

Mladega bralca mora knjiga seveda čustveno vznemiriti, pritegniti, bralce te starosti pa še posebej, hkrati pa ga vse bolj uvajamo tudi v razumevanje knjige, saj se bo le tako nekega dne navadil, navzel bralne kulture.

Na bralno kulturo pa vplivajo različne okoliščine, je pa treba z njo začeti že zelo zgodaj, ko majhnemu otroku poleg igračk kupujemo tudi slikanice, čeprav še ne zna brati. Jih pa prelistava, si jih ogleduje, se z njimi igra. Iz knjige pa mu beremo, pripovedujemo odrasli, se z otrokom pogovarjamo ob slikah, otrok pa se nauči poslušati, ko si pri tem hkrati razširja spoznanja, svoj besedni zaklad. Takih pogovorov se človek potem spominja vse življenje („babica mi je pripovedovala“). Vse to pa je hkrati tudi najboljša priprava na poznejši bralni pouk in pisanje ob otrokovem vstopu v šolo. Še in še je treba ponavljati: za poznejše otrokovo branje in pisanje, kakor seveda za razvoj njegove osebnosti, je odločilno, kako otrok preživi čas pred vstopom v šolo!

Leopold Suhodolčan

JOSIP JURČIČ

deseti brat

ga dal prevideti, pa bi človek hotel kakov očenaš moliti zanj, mislila je. Večkrat jo je skušnjava obhajala, da bi kar sama natihoma šla po fajmoštra, da bi ranjenca vsaj izpovedal, ali bala se je, da bi po svoji nepokorščini službe ne izgubila, zato je jokaje se obljubo naredila, da bode opuščanje svoje svete dolžnosti kakor glavni greh pri prvi spovedi povedala.

ŠESTNAJSTO POGlavJE

Stric Dolef je koj potem, ko je Polesek zapustil, začutil vsakdanjo potrebo, namreč da ne bi bilo napako malo zaspati. In ker mož ni bil vajen odrekati svojemu telesu, česar mu je lahko privoščil, ulegel se je doma pred lopo na voz in je spal vse jutro do trdega dne. Tako ni utegnil Slemeničanom zgodaj pravit, kaj je danes to noč skusil in videl.

Lovre je bila zarana vstal in je po svoji navadi sedel na klopi pod grajskim orehom. Včerajšnje skrbi so mu bile nekaj znemar prišle, tako da se je prav z veseljem in pridom pečal s svojo knjigo.

Zdajci je zaslišal krevsanje nerodne stopinje po peščenem potu proti gradu in, obrnivši se, videl je znano podobo Krjavljevo, ki je naravnost proti nje mu sopljal.

„Ali ste vi tisti, ki zna gosposke otroke učiti in ki ga za Kvasa kregajo?“ vpraša Krjavelj, ustopivši se predenj.

„Jaz sem tisti, ki ga v mislih imate,“ odgovori Lovre in se zasmeje. To pak Krjavlju ni bilo pogodu in dejal je:

„Slišite me, vi, zakaj se mi rigate in smejete? Jaz sem bil na vojski, na morskem vojski, pa se mi niso smejali, to vam povem. In pri fajmoštru sem bil, pa se mi niso smejali, glejte! Samo enkrat so se mi smejali, pa so bili še tačas bolj neumen mož ko jaz, čeravno znajo točo ustaviti. To je bilo tačas — da boste tudi vi to reč vedeli in se je naučili — tačas, ko smo za velikonočno spoved hodili na izpraševanje iz nauka krščanskega. Pa so mislili gospod, da me bodo prav ujeli in me vprašajo: Krjavelj, koliko je bogov? — Nič več ko eden, pravim. Kaj nisem dobro povedal?“

„Prav dobro.“

„Nu,“ pripoveduje Krjavelj dalje, „potlej malo tobaka v nos natlačijo in se s tisto majolikasto ruto obrišejo in me še vprašajo: Krjavelj, pravijo, kje pa je Bog? — Jaz pravim: Povsod. Oni me vprašajo: Tedaj, pravijo, če je povsod, ali je tudi v tvoji hiši? — Tudi, pravim. — Ali je v tvojem hlevu? — Tudi. — Ali je v tvoji kleti? vprašajo; jaz pa pravim: Gospod, ne bodite hudi name, v moji kleti ni Boga; nobenega Boga ne najdete v moji kleti če ga tudi z vžganom

od petka, 26. marca 1982

do četrtega, 1. aprila 1982

AVSTRIJA

TV

LJUBLJANA

1

PETEK, 26. marca: 9.00 Poročila — 9.05 Am, dam, des — 9.30 Ruščina — 10.00 Šolska TV — 10.30 Moja teta — tvoja teta — 11.55 Živalski vrt — 12.15 Človeški um — 13.00 Poročila — 17.00 Am, dam, des — 17.25 Risanka — 17.55 Za lahko noč — 18.00 Panoptikum — 18.30 Mi — 19.00 Avstrija v sliki — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Stari — 21.20 Profesor Muliar — 22.05 Šport — 0.00 Poročila.

SOBOTA, 27. marca: 9.00 Poročila — 9.05 Angleščina — 9.35 Francoščina — 10.05 Ruščina — 10.35 Mi — 11.05 Roke kvišku, mojster prihaja — 11.25 Camera — 11.55 Nočni studio — 13.00 Poročila — 15.40 Kovčki gospoda F. O. — 17.00 Risanka — 17.30 Boomer — 17.55 Za lahko noč — 18.00 Dvakrat sedem — 18.25 Heinz Conrads — 19.00 Avstrija v sliki — 19.30 Čas v sliki — 19.50 Šport — 20.15 Ob znaku se lahko prične — 22.05 Šport — 23.35 Poročila.

NEDELJA, 28. marca: 11.00 Ura tiska — 12.00 Govoriti in pustiti govornika — 15.20 Smodnik in diamanti — 16.45 Risanka — 17.10 Telovadba — 17.45 Klub seniorjev — 18.30 Mi — 19.00 Avstrija v sliki — 19.25 Kristjan v času — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Lisica — 22.40 Šport — 22.55 Poročila.

PONEDELJEK, 29. marca: 9.00 Poročila — 9.05 Am, dam, des — 9.30 Prosim za mizo — 10.00 Devica Orleanska — 11.45 Ferdinand Porsche — 12.10 Biti pingvin ni lahko — 13.00 Poročila — 17.00 Am, dam, des — 17.30 Slike našega sveta — 17.55 Za lahko noč — 18.00 Pripovedke o konjih — 18.30 Mi — 19.00 Avstrija v sliki — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Šport ob ponedeljkih — 21.00 Kje sem? — 21.05 Kaz & Co — 21.50 Večerni šport — 22.20 Poročila.

TOREK, 30. marca: 9.00 Poročila — 9.05 Am, dam, des — 9.30 Angleščina — 10.00 Šolska TV — 10.30 Šampion — 12.05 Možje brez živcev — 12.15 Klub seniorjev — 13.00 Poročila — 17.00 Am, dam, des — 17.25 Oddaja z miško — 17.55 Za lahko noč — 18.00 Risanka — 18.30 Mi — 19.00 Avstrija v sliki — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Prisma — 21.00 Videoteka — 23.30 Poročila.

SREDA, 31. marca: 9.00 Poročila — 9.05 Oddaja z miško — 9.35 Francoščina — 10.05 Šolska TV — 10.35 Belami — 12.15 Prisma — 13.00 Poročila — 17.00 Zalostni kraj — 17.30 Viki — 17.55 Za lahko noč — 18.00 Policijska

inšpekcija — 18.30 Mi — 19.00 Avstrija v sliki — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Italijanska poroka — 21.50 Slike v ogledalu — 22.05 Poročila.

ČETRTEK, 1. aprila: 9.00 Poročila — 9.05 Am, dam, des — 9.30 Dežela in ljudje — 10.00 Šolska TV — 10.30 Italijanska poroka — 12.10 Color classics — 12.15 A la carte — 13.00 Poročila — 17.00 Am, dam, des — 17.30 Risanka — 17.55 Za lahko noč — 18.00 Pogled v lonec — 18.30 Mi — 19.00 Avstrija v sliki — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Godalni kvartet — 21.00 Gustaf Gründgens — 22.00 Televizijska igra — 22.30 Šport.

2

PETEK, 26. marca: 17.30 Govoriti in pustiti govornika — 18.00 Galerija — 18.30 Brez nagobčnika — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Himalaja — 21.00 Raziskavanja — 21.20 Politika ob petkih — 22.20 Belo upanje — 0.00 Poročila.

SOBOTA, 27. marca: 16.55 Trailer — 17.20 Ljudski odvetnik — 18.00 Nogomet — 18.30 Siegfried — 19.55 Poročila — 21.45 Kurt Pahlen-Karl Löbl — 23.00 Vprašanja kristjana — 23.05 Konflikt — 0.30 Poročila.

NEDELJA, 28. marca: 15.00 Šport — 17.00 Himalaja — 17.45 Jethro Tull — 18.30 Okay — 19.30 Čas v sliki — 19.50 Tedenski pregled — 20.15 Šampion — 21.50 Račun — 22.35 Poročila.

PONEDELJEK, 29. marca: 18.00 Perspektive — 18.30 Prebujajoča se dežela — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Ljuba

RADIO CELOVEC
SLOVENSKE ODDAJE
Petek, 26. marca:

14.10—15.00 Koroški obzornik — Zabavna glasba. — Spominjamo se.

Sobota, 27. marca:

09.00—09.55 Od pesmi do pesmi — od srca do srca.

Nedelja, 28. marca:

07.05—07.35 Duhovna misel — Naj pesmica naša darilo vam bo.

Ponedeljek, 29. marca:

14.10—15.00 Koroški obzornik — Iz

družina — 21.05 Po holocaustu v Kambožji — 21.50 Deset pred deseto — 22.20 Svileni čevlji — 23.45 Poročila.

TOREK, 30. marca: 17.45 Šolska TV — 18.00 Orientacija — 18.30 Prebujajoča se dežela — 19.15 Lutkovna igra — 19.30 Čas v sliki — 21.03 Dalas — 21.50 Deset pred deseto — 22.20 Club 2.

SREDA, 31. marca: 16.45 Iz parlamenta — 18.00 Dežela in ljudje — 18.30 Prebujajoča se dežela — 19.15 Lutkovna predstava — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Stvarjenje — 22.30 Deset pred deseto — 23.00 Umetnine — 0.00 Poročila.

ČETRTEK, 1. aprila: 16.15 Iz parlamenta — 17.30 Šolska TV — 18.00 Na poti po Avstriji — 18.30 Prebujajoča se dežela — 19.15 Lutkovna predstava — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Od nekdanj do danes — 21.50 Deset pred deseto — 22.20 Club 2.

1

PETEK, 26. marca: 8.50 TV v šoli — 10.00 Poročila — 10.55 Slalom za moške — 13.25 Slalom za moške — 16.15 Slalom za moške — 17.25 Poročila — 17.30 Kaj je novega na podstrešju — 18.00 Čez tri gore — 18.30 Obzornik — 18.45 Pred izbiro poklica — 19.10 Risanka — 19.24 TV in radio nocoj — 19.26 Zrno do zrna — 19.30 TVD — 19.55 Vreme — 20.00 Skag — 21.25 Ne prezrite — 21.40 Ti dnevi, ta leta — 22.25 Spremljajmo — sodelujmo! — 22.20 Marjetice — 23.45 Poročila.

Ijudstva za ljudstvo.

16.00—16.15 S. Struger: Pesem ga je rešila (slov. šolska rad. oddaja za šolarje od 1.—8. šolske stopnje).

Torek, 30. marca:

09.30—10.00 Land an der Drau — dežela ob Dravi.

14.10—15.00 Koroški obzornik — Kako danes živeti! 5. — Otroci, poslušajte!

Sreda, 31. marca:

14.10—15.00 Koroški obzornik — Za oddih in premišljevanje.

Četrtek, 1. aprila:

14.10—15.00 Koroški obzornik — Glasbeni mojstri.

SOBOTA, 27. marca: 8.15 Poročila — 8.20 Ciciban, dober dan — 8.35 Glasba za Cicibane — 8.50 Kuhinja pri violinskem ključu — 9.20 Kaj je novega na podstrešju — 10.20 Za zdravo življenje — 10.30 Otrok in igra — 10.55 Slalom za ženske — 12.00 Mesta: Chicago — 12.50 Dokumentarna oddaja — 13.25 Slalom za ženske — 15.05 Poročila — 15.10 Nogomet: Teteks: CZ — 17.00 PJ v košarki — 18.30 Naš kraj — 18.45 Reportaža s smučarskih skokov v Planici — 19.05 Zlata ptica — 19.10 Risanka — 19.24 TV in radio nocoj — 19.30 TVD — 19.55 Vreme — 20.00 Naše 16. srečanje — 21.45 Zrcalo tedna — 21.50 Planet Opic — 23.40 Poročila.

NEDELJA, 28. marca: 7.55 Poročila — 8.00 Vroči veter — 9.00 Živ žav — 9.55 Smučarski skoki — 9.0 m — 12.45 TV kašipot — 13.05 Poročila — 14.55 Rož — Podjuna — Zila — 16.30 Priljubimo tišini — 17.00 625 — 17.30 Športna poročila — 17.45 Metež — 19.10 Risanka — 19.22 TV in radio nocoj — 19.24 Zrno do zrna — 19.30 TVD — 19.55 Vreme — 19.57 Propagandna oddaja — 20.00 Nepokorjeno mesto — 21.30 Športni pregled — 22.15 Poročila.

PONEDELJEK, 29. marca: 8.45 TV v šoli — 10.00 Poročila — 10.05 TV v šoli — 16.05 Kmetijska oddaja TV Sarajevo — 17.05 Poročila — 17.10 Mesta: Glasgow — 18.00 Družbena samozadržita — 18.20 V gostinski šoli — 18.30 Obzornik — 18.45 V deželi zlatega runa — 19.15 Risanka — 19.24 TV in radio nocoj — 19.26 Zrno do zrna — 19.30 TVD — 19.55 Vreme — 19.57 Propagandna oddaja — 20.00 Pastirji iz Tušetije — 21.05 Propagandna oddaja — 21.10 Nagrajenci — 21.50 V znamenju.

TOREK, 30. marca: 9.00 TV v šoli — 10.00 Poročila — 10.05 TV v šoli — 15.45 Šolska TV — 17.15 Poročila — 17.20 Slovenske ljudske pravljice — 17.35 Z osmimi notami okoli sveta — 18.00 Pustolovščina — 18.30 Obzornik — 18.45 Mostovi Hidak — 19.00 Knjiga — 19.15 Risanka — 19.24 TV in radio nocoj — 19.26 Zrno do zrna — 19.30 TVD — 19.55 Vreme — 19.57 Propagandna oddaja — 20.00 Aktualno — 20.40 Propagandna oddaja — 20.45 Pastirji iz Tušetije — 21.50 V znamenju.

SREDA, 31. marca: 9.00 TV v šoli — 10.00 Poročila — 10.05 TV v šoli — 17.30 Poročila — 17.35 Ciciban, dober dan — 17.50 Družina Smola — 18.15 Pozdravljena, Makedonija — 18.30 Obzornik — 18.45 Galerija opernih značajev — 19.05 Risanka — 19.24 TV in radio nocoj — 19.26 Zrno do zrna — 19.30 TVD — 19.55 Vreme — 19.57 Propagandna oddaja — 20.00 Film tedna: Povejte ji, da jo ljubim — 21.40 V znamenju.

ČETRTEK, 1. aprila: 8.55 TV v šoli — 10.00 Poročila — 10.05 TV v šoli — 15.30 Šolska TV — 17.00 Poročila — 17.05 Mladi virtuozji — 17.30 Kuhinja pri violinskem ključu — 18.00 Mozaik kratkega filma — 18.30 Obzornik — 18.45 Pogorje Yandgang — 19.05 Risanka — 19.24 TV in radio nocoj — 19.26 Zrno do zrna — 19.30 TVD — 19.55 Vreme — 19.57 Propagandna oddaja — 20.00 Studio 2 — 21.30 Picaso — slikarjev dnevnik — 22.30 V znamenju.

2

PETEK, 26. marca: 17.10 TVD v madžarščini — 17.30 TVD — 17.45 Otroška zabavna oddaja — 18.15 Koraki — 18.45 Zvezde, ki ne ugasnejo — 19.30 TVD — 20.00 Glasbena dogajanja — 20.50 Zagrebška panorama — 21.05 Naš čas — 21.55 Nočni kino: Krik.

SOBOTA, 27. marca: 18.25 Koncert nagajencev na natečaju jugoslovan-skih glasbenih umetnikov — 19.00 Narodna glasba — 19.30 TVD — 20.00 TV kasete — 20.30 Poezija — 21.05 Poročila — 21.10 Rojaki — 21.40 Športna sobota.

NEDELJA, 28. marca: 10.55 Propagandna oddaja — 11.00 Paralelni slalom — 15.30 Zgodba o Hellen Morgan — 17.10 Nedeljsko popoldne — 18.30 Reportaža z nogometne tekme Partizan: Dinamo — 19.00 Risanka — 19.30 TVD — 20.00 Zgodbe o jazzu — 20.45 Včeraj, danes, jutri — 21.00 Gledalci in TV — 21.35 Nana.

PONEDELJEK, 29. marca: 17.10 TVD v madžarščini — 17.30 TVD — 17.45 Lukičijada — 18.00 Miti in legende — 18.15 Izobraževalna oddaja — 18.45 Telesport — 19.30 TVD — 20.00 Znanost — 20.55 Zagrebška panorama — 21.15 Lice ob licu.

TOREK, 30. marca: 17.10 TVD v madžarščini — 17.30 TVD — 17.45 Pački nimajo pojma — 18.15 Branje — 18.45 Na obisku... — 19.30 TVD — 20.00 Narodna glasba — 20.45 Čas podvigov.

SREDA, 31. marca: 16.15 Čas za pravljico — 16.45 PJ v košarki — 18.15 Aktualnost — 18.45 Narodna glasba — 19.30 TVD — 20.00 Življenje filma — 20.50 Zagrebška panorama.

ČETRTEK, 1. aprila: 15.55 Branimirjeve tegobe — 16.25 Nogomet: Velež: Partizan — 18.15 Znanost — 18.45 Banatske pripovedi — 19.30 TVD — 20.00 Življenje je masovni pojav — 22.30 Poročila.

trsko iščete; in hudiča ne najdete v njej, čeprav mrtvaške bukve v roko primete. Tako sem jim bil povedal in malo so šobo napeli in dejali: Krjavelj, pravijo, Krjavelj, zakaj ni Boga v tvoji kleti? Poprej si prav povedal, da je povsod, zakaj bi ga v tvoji kleti ne bilo. Jaz pravim: Zato ni Boga v moji kleti, ker ti nobene nimam. Tačas so se mi smejali.

„Zato, ker si jim dobro povedal.“

„Kajneda! Pa skoraj bi bil pozabil, da me je deseti brat Martinek po vas poslal,“ pravi Krjavelj.

„Kaj bi mi pa rad?“ vpraša Lovre.

„Veste, kaj bo najbrž? Martinek je zbolel, leži, pri kraju je ko buča v zelniku, peté bo stegnil. Testament mu boste zapisali, jaz menim!“

Ker je Krjavelj to čudno novico tako malomarno pravil, kakor bi bila vsako uro slišati, ni mu Kvas za prvega verjel. Ali Krjavlja je to zopet ujezilo in rotil se je na svojo mater in svojo morskovojaščino, da resnico govori. Tudi je bilo vse Kvasovo odpovedovanje, da ne more in ne utegne od doma, da naj koga drugega poišče, zastonj, kajti Krjavelj je dejal, da ne sme o Martinkovi boleznini živi duši nič povedati razen njemu.

Do ure, ob kateri se je slemeniska družina k zajtrku spravljala, bilo je še precej časa in pot do Krjavljeve kočice ne ravno dolga. Zato se je Kvas naposled napotil s svojim tovarišem proti Obrhku.

„Veste, kaj vam pravim,“ dejal je medpotoma Krjavelj, „jaz sem mož; to so tudi po svetu vedeli in vedó. Zakaj sem bil pa pomorski vojščak? To vas vprašam. Stara ciganka, Bog ji daj špeha in masla, bila je pri meni že pred dolgo leti in povedala mi je za tako srečo, da bom, preden sveti božič pride v deželo, nekaj podedoval. Morda je letošnji božič v mislih imela. Kaj menite vi, ki ste učen fant, kakor so se pri Obrščaku o vas menili, ali bi se ne dalo tako narediti, da bi jaz za desetim bratom kako stvarco dobil? On ima nekaj srebrnih kebrov, vi boste pa testament pisali, če jaz prav mislim. Postavite v pisanje take besede in pokrižajte jih, da bom jaz tudi kaj dobil. Posebno tiste čevlje bi rad, ki jih ima; saj vidite, da bom na zimo bos. In Obrščaku sem trinajst krajcarjev dolga naredil, te bi rad plačal, zakaj, če dolg na oni svet nesem, ko bi se primerilo, da bi umrl, ne bom večnega zveličanja dosegel. Pa še eno kozo bi si tudi rad kupil, ko bi denar imel. In kamižolo imam raztrgano, glejte, komolec mi jo je preril; Brzetov Tonek pak ima eno naprodaj. Kaj, ko bi se kaj denarja dobilo? Naredite vi torej testament, saj ne maram ravno zastonj, nekaj krajcarjev vam bi hotel vreči za molk in poštenje. Nekaj bo, vem da, Martinek sam rekel vpisati, če ga opomnite, nekaj pa sami priznamovajte.“

„Kaj meni, da bi bilo prav, ko bi se tako naredilo?“

„Oj, kako ste neumni! Tako govorite, da ni ne za na ramo ne za na voz, prav tako mislite in govorite, kakor bi po temi hodil in sence iskal! Le poslušajte me: jaz imam dve kozi, eno mlado, eno staro — Dimko in Marogo. Če Marogi pokladam, dam ji mrve in slame, kajne? Nu, če ona zboli in umrje — sveti Luka volovske podobe je varuj! — kaj bo v jaslih pustila in komu? Senó bo pustila in slamo, kajne? Pa komu? Meni ne, ko sem ji ga dal in ki sem gospodar njen, zakaj jaz tega ne jem; ampak Dimki bo pustila, ki ž njo pri enih klinih privezana stoji. Ali ne bo tako, kali? Kaj pravite?“

„To bo morda vse tako, Krjavelj! Ti že umeš, kakove so kozje postave, jaz ne. Ali povedi mi to, kaj je desetemu bratu, kakovo bolezen ima?“ pravi Lovre.

„Nič, zdaj je to govoriti, koliko mi boste v Martin-kov testament zaznamovali. Saj vem, da znate, če le hočete; zakaj ljudje govoré takisto, da ste črno šolo študirali in še hudobo znate zagovarjati. Zastonj ne bo, če mi dobro storite. Ali bom enkrat za žganje dal, da ga bova pila, ali vam bom kake tri tolste polhe prinesel za večerjo — še ne veste, kako so dobri in užitni in krompirju kuhani — ali bom pa poln svinjski pisker smolnjaka za mazanje kol prinesel v grad, dobrega, oljnatega, da se bo vlekel od kuhalnice ko dežni curek.“

(Dalje prihodnjic)

Športno društvo DSG Sele: višek zimske športne dejavnosti

Zimska športna dejavnost športnega društva DSG Sele je vsako leto zelo razgibana. Poleg smučarskih tečajev in organiziranih treningov so se člani smučarske sekcije tudi letos udeležili nešteto tekmovanj širom Koroške. Ker je letos zaradi slabega vremena odpadlo tradicionalno mednarodno tekmovanje za pokal Košute, so se selski smu-

je uvrstilo na drugo mesto, trije pa so zasedli 3. mesto. Tekmovanja v veleslalomu se je udeležilo 94 smučarjev iz sedmih klubov.

Minulo soboto pa so se Selani pomerili med seboj. Na Pušelčevi progi je nastopilo 65 domačinov, ki so tekmovali za naslov društvenega prvaka.

V nedeljo, 21. 3. 1982, pa so se pomerili selski tekači na smučeh. Tekaška steza je bila odlično pripravljena, gledalci so videli zelo napeto tekmovanje. Škoda je le, da se selskega teka ni udeležilo več domačinov, kar bi bilo gotovo še bolj zanimivo. Društvena prvaka sta postala Justi Olip ter Folti Waldhauser.

Rezultati — veleslalom:

Mini-razred — kratka proga: 1. Mirjam Kelih, 51,4; 2. Margit Užnik 59,4.

1. Martin Olip 32,8; 2. Marko Mak 36,3; 3. Horsti Olip 37,0.

Otroci I — dekleta: 1. Daniela Ogris 30,5; 2. Manuela Pristovnik 32,3.

Po napetem tekmovanju (veleslalom) na Pušelčevi progi, sta postala prvaka športnega društva DSG Sele Magda Dovjak ter Norbert Hribernik. Najboljša na „ozkih dilcah“ pa sta bila Justi Olip in Folti Waldhauser.

čarji tembolj pripravljali na deželno prvenstvo koroške DSG, ki je bilo 28. 2. 1982 v Selah. Tekmovanje, katerega so se udeležili člani DSG s cele Koroške, je bilo dokaj zahtevno. Selani pa so dokazali, da so odlični smučarji. Zasedli so kar tri prva mesta (Walter Ogris, Eduard Oraže ter Kristijan Užnik), pet se jih

Proga za veleslalom je bila dobro pripravljena. Otroci in žene so tekmovali na bolj ravnem terenu, po Pušelčevi jami, odrasli pa so smučali na strmem pobočju. Po zelo lepem in napetem tekmovanju sta osvojila naslov društvenega prvaka DSG Sele Magda Dovjak in Norbert Hribernik.

Otroci I — fantje: 1. Alexander Mak 30,3; 2. Daniel Dovjak 30,4; 3. Herbert Weratschnig 32,6.

Otroci II — dekleta: 1. Marija Dovjak 29,9; 2. Tanja Mak 30,5; 3. Jutta Weratschnig 31,4.

Ženske: 1. Lidi Oraže 34,2; 2. Justi Olip 41,3; 3. Jožica Mak 41,8.

Otroci II — fantje: dolga proga: 1. Eduard Oraže 42,42; 2. Mario Mak 44,79; 3. Damian Oraže 1.01,60.

Šolarji I — dekleta: 1. in društvena prvakinja 1982 Magda Dovjak 42,04; 2. Johanna Čertov 47,14.

Šolarji I — fantje: 1. Pepi Pristovnik 40,89; 2. Ahim Oraže 42,67; 3. Norbert Kelih 43,78.

Šolarji II — dekleta: 1. Germana Jug 50,41.

Šolarji II — fantje: 1. Kristijan Užnik 41,33; 2. Paul Čertov 43,35; 3. Alexander Čertov 45,15.

Mladina — dekleta: 1. Dorothea Olip 43,18; 2. Claudia Olip 43,61; 3. Zalka Oraže 48,64.

Mladina — moški: 1. Walter Ogris 40,03; 2. Ando Oraže 42,30; 3. Herbert Dovjak 54,25.

Splošni razred — dekleta: 1. Veronika Dovjak 42,77; 2. Elsi Oraže 46,84; 3. Anita Olip 49,44.

Splošni razred — moški: 1. in društveni prvak 1982 Norbert Hribernik 39,03; 2. Josef Mauc 40,75; 3. Tomi Oraže 40,79.

Starostna skupina — moški: 1. Nanti Dovjak 39,85; 2. Berti Wasner 40,92; 3. Hanzi Oraže 41,31.

Turistični razred: 1. Franz Kelih 40,68; 2. Nanti Traunik 43,99; 3. Karli Pristovnik 44,10.

Tek na smučeh

Otroci I: 1. Eduard Oraže; 2. Manfred Dovjak.

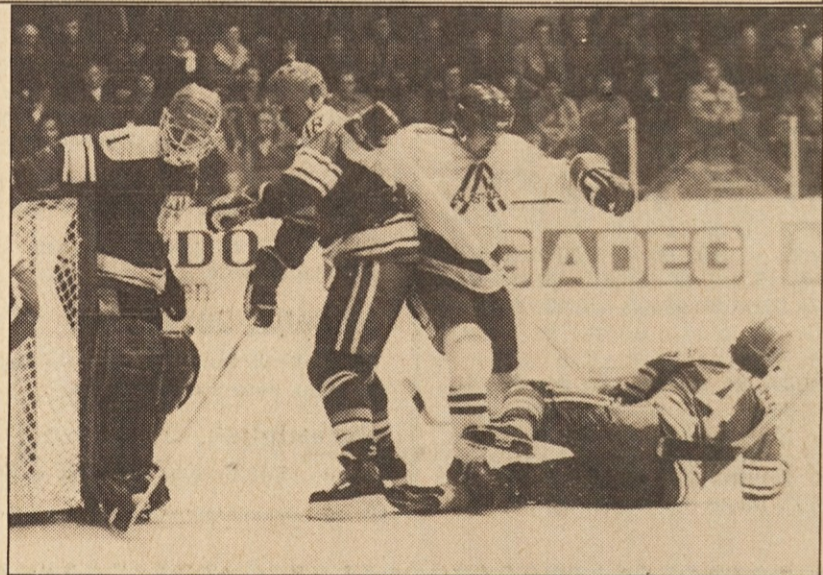
Otroci II: 1. Pepi Pristovnik; 2. Alex Čertov.

Ženske: 1. in društvena prvakinja Justi Olip; 2. Monika Wasner; 3. Renate Oraže.

Splošni razred: 1. Norbert Hribernik; 2. Marjan Olip; 3. Willi Rakušek.

Starostna skupina I: 1. in društveni prvak Folti Waldhauser; 2. Marko Mak.

Starostna skupina II: 1. Hanzi Oraže.

Edino moštvo, ki je doslej na svetovnem hokejskem prvenstvu skupine B v Celovcu še neporaženo, je Nemška demokratična republika. S tem ima vzhodna Nemčija najboljšo izhodišče, da vstopi v skupino A. Na drugem mestu je trenutno Poljska, ki je izgubila proti reprezentanci iz Švice, v sredo pa proti avstrijski reprezentanci. Avstrijci se doslej držijo dobro, saj so premagali Kitajce, Romunce ter Poljake in so s tem zbrali že šest točk. Cilj rdečo-belo-rdeče reprezentance je „ostati v skupini B“, ki so ga v včerajšnji zmagi proti Poljski (6:5) sigurno dosegli.

Naš športni reporter

Jurij Perč

Pomladansko prvenstvo se je končalo proti pričakovanju zelo dobro. Lansko leto po končanem prvenstvu je slovensko enajsterico zapustil trener Dragan Rogič. Njegove posle je nato prevzel igralec Marjan Babšek. Takrat, ko je pričel s svojim delom s Slovenskim atletskim klubom, je marsikateri dvomil, da bo SAK-u uspel zadovoljiv rezultat v prvem delu nogometnega prvenstva vzhodne podlige. Gotovo taka varianta ni

1981/82 odlično peto mesto in zaostaja za vodečo ekipo iz Dobrle vasi le za eno točko. Izhodišče za pomladansko prvenstvo je za slovenski klub zelo dobro.

Letos so se igralci članskega moštva pripravljali za prvenstvo v Umagu. V semestrskih počitnicah. Treningi so bili dobri, moštvo je bilo zadovoljno. Ko pa so se nogometaši vrnil v Celovec, je pela spet ista pesem:

Nogometno igrišče ob Košatovi cesti je neuporabljivo.

V nedeljo se bo torej pričelo nadaljevanje prvenstva, začel se bo hud in trd boj za vstop v višji razred, kakor tudi boj za obstoj v tej skupini. Slovenski atletski klub ima dobro izhodišče in če bo moštvo lahko nastopilo z najmočnejšo postavo, velja le en rezultat — zmaga. Sicer je trenutno še nekaj igralcev poškodovanih, toda poškodbe niso hude in do nedelje bi morala biti enajsterica popolna.

Prva prvenstvena tekma pomladanske sezone bo preizkušnja in verjetno tudi spričevalo za naslednjo tekmo proti Mostiču.

Omenjeno moštvo šteje prav tako med tiste, ki ima najboljše možnosti za vstop v višji razred. Najkasneje po drugi tekmi bomo vedeli, kam pes taco moli.

Kako bo Slovenski atletski klub igral, pa nenazadnje soodločajo tudi gledalci, navijači. Zato je potrebno, da se tekem Slovenskega atletskega kluba udeležite v čim večjem številu.

PS.: Akcija Našega tednika „1000x200“

Prav lepa hvala vsem, ki ste se poslužili položnic in prenakazali svojo podporo za SAK. Vse tiste, ki doslej še niso utegnili prenakazati podpore, prosimo, da pošljete svojo podporo Slovenskemu atletskemu klubu na Zvezo slovenskih zadrug, Akcija Našega tednika, kto. štev. 33472 — „1000x200“. Že vnaprej se vam prisrčno zahvaljujemo.

V nedeljo nadaljevanje prvenstva

najboljša, gotovo bi bilo ugodnejše, ako bi moštvo vodil človek, ki bi se ukvarjal izključno z vodstvom enajsterice. Toda iz finančnih razlogov je SAK moral storiti ta korak in izkazalo se je, da je odločitev bila dobra. Klub si je na ta način prihranil nekaj denarja, Babšek pa je s svojim moštvom dosegel res viden in zadovoljiv rezultat. Slovenski atletski klub zaseda na prvem delu nogometne sezone

Slovenski atletski klub ni imel in nima igrišča, kjer bi se lahko temeljito pripravljali. Zato so igralci mogli trenirati le v telovadnici, kar pa gotovo ni najboljše. Razen pripravljanih tekem, je SAK „tičal“ v dvorani. Sicer je moštvo dobro pripravljeno za nedeljski spopad s celovškim ASV, toda če bi bilo na razpolago igrišče in bi igralci lahko trenirali na prostem, bi bil SAK gotovo še boljše pripravljen.

Tekme SAK na Košatovem igrišču

V nedeljo, 28. marca 1982 ob 15. uri SAK I — ASV I

topsport

PLIBERK — ŽELEZNA KAPLA — ŠT. PRIMOŽ

Za našo šivalnico v Železni Kapli iščemo šivilje ali priučene osebe (Anlernkräfte). Interesente naj se javijo pri gđc. Blajs v Železni Kapli (tel.: 0 42 38/5 91).

Prav tako iščemo za našo šivalnico v Št. Primožu šivilje ali priučene osebe. Tiste, ki hočejo delati v Št. Primožu, naj se javijo pri Topsportu v Pliberku (pri g. Einspielerju. — Telefon: 0 42 35/20 41).